

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ ★ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**İSTANBUL İLİNDE MİLLİ EĞİTİME BAĞLI OLAN OKULLARDA
ÇALIŞAN HALK OYUNLARI USTA ÖĞRETİCİLERİNİN
YETERLİLİKLERİNİN İNCELENMESİ**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
Nizamettin GÜLER**

Anabilim Dalı: Türk Müziği

Programı: Türk Müziği

HAZİRAN 2010

**İSTANBUL İLİNDE MİLLİ EĞİTİME BAĞLI OLAN OKULLARDA
ÇALIŞAN HALK OYUNLARI USTA ÖĞRETİCİLERİNİN
YETERLİLİKLERİNİN İNCELENMESİ**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
Nizamettin GÜLER
(4159411021)**

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih: 07 Mayıs 2010

Tezin Savunulduğu Tarih: 11 Haziran 2010

HAZİRAN 2010

**Tez Danışmanı: Doç. Dr. F.Belma KURTİŞOĞLU (İTÜ)
Diğer Jüri Üyeleri: Prof. Dr. Adnan KOÇ (İTÜ)
Yrd. Doç. Dr. Mehmet Ali ÖZDEMİR (MÜ)**

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

KISALTMALAR	iii
ÇİZELGE LİSTESİ	iv
ŞEKİL LİSTESİ	vi
TÜRKÇE ÖZET	vii
SUMMARY	viii
1. BÖLÜM	1
GİRİŞ:	1
1.1. Araştırmanın Amaçları	13
1.2. Araştırmanın Sınırlandırılması	13
1.3. Araştırmada Evren ve Örneklem	14
1.4. Araştırmanın Yöntem ve Teknikleri	14
2. BÖLÜM	16
2.1. Yaş Gruplarına Göre Dağılım	16
2.2. Eğitim Durumlarına Göre	17
2.3. Meslekte Çalışma Yılı	17
2.4. Müziksel Alan Ölçümü	18
2.4.1. Deşifresi Yapabilme	18
2.4.2. Melodiyi (Ezgi)Tanıyabilme	19
2.5. Ritimsel Alan Ölçümü	21
2.5.1. Ritim Deşifresi	21
2.5.2. Ritim Diktesi	22
2.6. Uzman Olduğu Yöre Hakkında Genel Bilgi	25
2.6.1. Oyunlar ve Figürleri Bilgisi	25
2.6.2. Oyun Müzikleri Bilgisi	26
2.6.3. Kostüm Bilgisi	26
2.7. Oyun Öğretim Teknikleri	27
2.7.1. Yön Bilgisini Gösterebilme	27
2.7.2. Adımları Birim Zamanlara Ayırarak Gösterebilme	28
2.7.3. Kollar ve Adım Koordinasyonunun Sağlanabilmesini Gösterebilme	28
2.8. Halk Bilim (Folklor) Bilgisi Ölçümü	29
2.9. Sahne Bilgisi	29
2.9.1. Genel Sahne Bilgisi	29
2.9.2. Örnek Bir Oyunun Sahnelemesini Yapabilmesi	29
2.10. Formasyon Bilgisi	30
3. BÖLÜM	31
3.1. Sonuçlar	31
3.2. Tartışma	33
KAYNAKÇA	34
EKLER	35
ÖZGEÇMİŞ	62

KISALTMALAR

THO: Türk Halk Oyunları

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

İTÜ: İstanbul Teknik Üniversitesi

TMDK: Türk Musikisi Devlet Konservatuarı

HEM: Halk Eğitim Merkezi

A.g.e: Aynı Gösterilen Eser

TABLO LİSTESİ

Tablo 2.1: Yaş Gruplarına Göre Dağılım	16
Tablo 2.2: Eğitim Durumlarına Göre Dağılım	17
Tablo 2.3: Meslekte Çalışma Yılı Dağılımı	17
Tablo 2.4: Müziksel Alan Ölçümü Deşifre Yapabilme Dağılımı	19
Tablo 2.5: Müziksel Alan Ölçümü Deşifre Yapabilme Dağılımı	19
Tablo 2.6: Müziksel Alan Ölçümü Deşifre Yapabilme Dağılımı	19
Tablo 2.7: Müziksel Alan Ölçümü Ezgiyi Tanıyabilme Dağılımı	20
Tablo 2.8: Müziksel Alan Ölçümü Ezgiyi Tanıyabilme Dağılımı	20
Tablo 2.9: Müziksel Alan Ölçümü Ezgiyi Tanıyabilme Dağılımı	21
Tablo 2.10: Ritimsel Alan Ölçümü Deşifre Yapabilme Dağılımı	22
Tablo 2.11: Ritimsel Alan Ölçümü Deşifre Yapabilme Dağılımı	22
Tablo 2.12: Ritimsel Alan Ölçümü Deşifre Yapabilme Dağılımı	22
Tablo 2.13: Ritimsel Alan Ölçümü Deşifre Yapabilme Dağılımı	23
Tablo 2.14: Ritimsel Alan Ölçümü Dikte Yapabilme Dağılımı	23
Tablo 2.15: Ritimsel Alan Ölçümü Dikte Yapabilme Dağılımı	24
Tablo 2.16: Ritimsel Alan Ölçümü Dikte Yapabilme Dağılımı	24
Tablo 2.17: Ritimsel Alan Ölçümü Dikte Yapabilme Dağılımı	24
Tablo 2.18: Uzman Olduğu Yörelere Dağılımı	25
Tablo 2.19: Oyun Figürü Bilgisi Dağılımı	26
Tablo 2.20: Oyun Müzikleri Bilgisi Dağılımı	26
Tablo 2.21: Kostüm Bilgisi Dağılımı	27
Tablo 2.22: Oyun Öğretim Teknikleri Yön Bilgisi Dağılımı	27
Tablo 2.23: Adımları Birim Zamana Ayarlayarak Gösterme Dağılımı	28
Tablo 2.24: Kol ve Ayak Koordinasyonunun Sağlanabilmesini Gösterme Dağılımı	28
Tablo 2.25: Halk Bilim Bilgisi Dağılımı	29
Tablo 2.26: Genel Sahne Bilgisi Dağılımı	29

Tablo 2.27: Örnek Bir Oyun Sahnelemesi Dağılımı	30
Tablo 2.28: Formasyon Bilgisi Dağılımı	30

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 2.1: Deşifre Ezgisi Notası	18
Şekil 2.2: Deşifre Ezgisi Notası	19
Şekil 2.3:Deşifre Ezgisi Notası	19
Şekil 2.4: Ezgi Tanıma Sorusu	20
Şekil 2.5: Ezgi Tanıma Sorusu	20
Şekil 2.6: Ezgi Tanıma Sorusu	20
Şekil 2.7: Gördüğü Notaları Ritim Olarak Çalma	21
Şekil 2.8: Gördüğü Notaları Ritim Olarak Çalma	22
Şekil 2.9: Gördüğü Notaları Ritim Olarak Çalma	22
Şekil 2.10: Gördüğü Notaları Ritim Olarak Çalma	22
Şekil 2.11: Duyduğu Ritmin Notasını Yazma	23
Şekil 2.12: Duyduğu Ritmin Notasını Yazma	23
Şekil 2.13: Duyduğu Ritmin Notasını Yazma	24
Şekil 2.14: Duyduğu Ritmin Notasını Yazma	24

İSTANBUL İLİNDE MİLLİ EĞİTİME BAĞLI OLAN OKULLARDA ÇALIŞAN ‘HALK OYUNLARI USTA ÖĞRETİCİLERİNİN’ YETERLİLİKLERİNİN İNCELENMESİ

ÖZET

“İstanbul İlinde Milli Eğitime Bağlı Olan Okullarda Çalışan ‘Halk Oyunları Usta Öğreticilerinin’ Yeterliliklerinin İncelenmesi” konulu araştırmamızda 28 İlköğretim okulu, 6 Lise ve 6 Halk Eğitim Merkezinde görev yapmakta olan 60 usta öğreticiye ulaşılmış, tarafımızca geliştirilen ölçme aracı ankete verdikleri cevaplar Tablolar halinde verilmiştir.

Ankette kişisel bilgiler, alan bilgisi, müziksel ve ritimsel bilgilerin test edilmesi, öğretmenlik yeterliliklerinin formasyon açısından değerlendirilmesi ve genel halk bilim bilgileri sorgulanmıştır. Toplanan verilerin açıklanması ile şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Yaş ve meslekte çalışma yılları açısından bir tutarlılık saptanmıştır.
- Müziksel ve ritimsel alan ölçümünde başarı yüzdesi düşüktür,
- Yöresel bilgi açısından genel olarak yeterli olmakla birlikte müziksel bilgi kostüm bilgisi ve figür bilgisi açısından kısmen yeterli olarak sonuç alınmıştır.
- Öğretim teknikleri ve yöntemleri, halk bilim ve sahne bilgisi açısından yeterlilik düzeyleri düşük çıkmıştır.

Bu durumda genel olarak Usta Öğreticilerin yeterlilik düzeylerinin düşük olduğu tarafımızca tespit edilmiştir.

SURVEYING THE ABILITIES OF ‘THE MASTER INSTRUCTORS OF FOLK DANCE’ WORKING AT THE SCHOOLS UNDER NATIONAL EDUCATION MINISTRY IN ISTANBUL

SUMMARY

According to research of the subject of the search, abilities of the experts of the folk dancers, 60 expert students are founded / addressed in the 28 primary school, 6 high schools and 6 Folk Education Centers of Istanbul city schools of National Education Secretary and their answers to questionnaire produced by us are given as the tables.

In the questionnaire; personal information, the related subject knowledge, the test of musical and rhythmic knowledge, teaching abilities evaluation as the educational formation and general folk science knowledge are questioned.

- Coherence has been recorded from the point of age and experience.
- The success percentage is low at the music and rhythmic scope.
- Measuring from the point of regional knowledge in general, it is satisfactory but from the point of musical knowledge, dress knowledge and figures are partially satisfactory.
- From the point of teaching techniques and procedure, folk knowledge and scene knowledge, the level of capability is low.

In general, in this situation it is founded that the capability level of the expert students are low.

I. BÖLÜM

1. GİRİŞ

Kültürün önemli bir alanını kapsayan halk oyunları, yöresel halk kültürünün gelecek kuşaklara aktarılmasında öne çıkan değerlerden biridir. Doğal ortamında yaşamaya devam ederken, farklı kültürlerin farklı ortamlarda yaygınlaşmasını sağlamaya yol açacak şekilde örgün ve yaygın eğitim ile yüksek öğretimde kurs veya sosyal faaliyet adı altında yıllardır yürütülmektedir. Ulus devlet olma süreci, modernleşme süreci ve bunlara bağlı olarak ortaya çıkan kırsal alandan kentlere nüfus hareketlilikleri gibi birçok etmen bu sosyal faaliyetlere gereksinimi ortaya çıkarmıştır.

Türkiye’de yüksek öğretimde Türk Halk Oyunları (THO) Bölümlerinin açılması ile sosyal faaliyet olarak halk oyunları eğitimi devam ederken, örgün ve yaygın eğitimde halk oyunlarının öğretiminin meslek olarak gelişmesi sürecinin hızlanarak geliştiği gözlemlenmiştir. İlgili bölümlerin açılmasından önce, birçok farklı mesleki kökenli gönüllü veya profesyonel eğitmenin yanı sıra eğitimci dahi olsa özel eğitim alanı halk oyunları olmayan kişilerce yürütülen halk oyunları eğitimi, halk oyunlarını doğrudan meslek olarak seçmiş kişilerce de uygulanır olmuştur. Halk oyunlarının örgün ve yaygın eğitimde, çeşitli amaçlarla kurulmuş dernek ve kulüplerde formal veya informal eğitimi başlamadan önce bu oluşumu sağlayacak alt yapı, derleme çalışmaları ile oluşturulmuştur.

Halk oyunlarının derleme çalışmaları Cumhuriyet sonrası dönemde başlamış olsa da özellikle folklor temelli çalışmaların yapılmasıyla ilgili görüşler, Cumhuriyet dönemi öncesine dayanmaktadır.

“Halk oyunlarımızın günümüze kadar gelişinde etken olan olayları iki bölümde incelemek yerinde olacaktır.

Birinci bölümü Rıza Tevfik Bölükbaşı’nın 1900’de yazdığı Raks adlı makalesiyle başlayan ve Halkevlerinin kapanışı olan 1951 yılları, ikinci

bölüm 1955'de Yapı ve Kredi Bankası tarafından kurulan Türk Halk Oyunlarını Yaşatma ve Yayma Tesisi'nden 2000 yılı arasındır.”(Çakır, 2001)

Bu ilk olduğu bildirilen "Raks" başlığını taşıyan yazıda,

“halkoyunları üzerine bugün bile geçerliliğini kaybetmeyen konulara değinilmiş, önemli bilgilere yer verilmiştir. Bu nedenle de bu yazı Türkiye'deki halkoyunları ile ilgili çalışmaların başlangıcı olarak kabul edilebilir.” (Baykurt ve Evliyaoğlu, 1988:104)

Çalışmaların yapılmasının genel amaçlarından biri ulus devlet oluşturma sürecinde ulusal bir kültürün oluşmasıdır ki; bu konu o dönemde müzikten giyim kuşama kadar birçok alan için geçerli olduğu görünmektedir. İmparatorluk sürecinde “ümme” olan toplumsal gruplar, cumhuriyetle birlikte “ulus” olma değeri ile karşılaşmışlardır. Böylece yaratılan yeni toplumun geçmişten gelen kültürel değerleri üzerinde gelişmenin sağlanacağı fikri, çalışmaların temelini oluşturmuştur.

“Halkoyunları çalışmalarında; yöntem, konu, kadro alan gibi kuramsal bilgiler yanında araştırma, inceleme, derleme ve gösteri gibi uygulamalarla da karşılaşmaktadır. Bu bakımdan başlangıçtan zamanımıza kadar olan çalışmalarda sık sık değişik konulara öncelik verildiği görülmektedir.” (Baykurt ve Evliyaoğlu, 1988:104)

Cumhuriyetin kuruluşunu takip eden yıllarda halk müziği ve halk oyunları ile ilgili bilimsel çalışmalar yapılmış ancak halk oyunlarında halk müziği derlemelerinde elde edilen geniş repertuardan daha azına ulaşmak mümkün olmuştur. Yetişmiş insan gücünün olmaması bu durumu açıklayabilecek etmenlerden biri olarak değerlendirilebilir.

Halk oyunlarındaki söz edilmesi gereken ilk derleme çalışmaları, Atatürk'ün Selim Sırrı Tarcan'ı görevlendirmesiyle başlamıştır. (Tan, 1981:10) Selim Sırrı Tarcan aslında beden eğitimi öğretmenidir. Ancak halk oyunlarına olan ilgisi onu, Zeybek figürlerinden yararlanarak “Sarı Zeybek” türküsüne kendi soyadını verdiği ‘Tarcan’ zeybeğini düzenlemesine neden olmuştur. Ve 1925 yılında, İzmir Kız Lisesi öğrencilerinden Mualla hanım ile birlikte bu oyunu Atatürk'ün huzurunda icra etmişlerdir.

“Diğer bir önemli konu, 1926 yılında İstanbul Belediyesi Konservatuari'nca düzenlenen Halk Müziği Derleme Gezilerinde halk oyunlarına da yer verilmesidir. Halk oyunları konusunda ilk derleme çalışması bu gezide yapılmıştır. 1 Kasım 1927 yılında Ankara'da Anadolu Halk Bilgisi Derneği kurulmuştur. Bu derneğin kurulmasıyla başlayan halk kültürü faaliyetleri günümüze kadar aynı amaç, aynı duygu ve aynı heyecanla devam ede gelmiştir. (Çakır, 2001)

O dönemlerde yapılan bu çalışmalarda bir ilk olarak halk oyunları filme çekilmiştir.

“15.8.1929 yılında İstanbul Belediye Konservatuari adına Yusuf Ziya Demircioğlu, Mahmut Ragıp Gazimihal, Abdulkadir İnan, Ferruh Arsunar'dan oluşan halk müziği derleme ekibi aralarında bulunan bir sinema operatörü aracılığı ile Trabzon, Rize, Erzincan, Erzurum illerinin halk oyunları filmle saptandı. Halk oyunlarımızın ilk defa bilimsel nitelikte filme alınması bakımından halk oyunlarımız yönünden çok önemli bir olaydır. Çünkü 1968 yılına kadar halk oyunlarımız filmle tespit edilememiştir. Bu filmin Marmara Üniversitesi'ne bağlı Sami Şekeroğlu Sinema TV Merkezinde olduğu söylenmektedir. Ama bu filmler hala seyredilememektedir.” (Çakır, 2001)

Atatürk'ün Halk Evlerini kurduğu 1932 yılından sonra bu çalışmalar devam etmiştir.

Halk Evleri ve Halk Oyunları

Atatürk'ün girişimleri ile 1932 yılında kurulan Halk Evleri bünyesinde halk oyunları düzenlenip belli kalıplara sokularak öğretilmesine olanak sağlanmış böylece bütün yurt düzeyinde yaygınlaşmaya başlamıştır. Kırsal kesimlerde oynanan oyunlar büyük şehirlere taşınmış geniş kitlelere ulaşmıştır.

“Halk oyunlarımız açısından bu dönemin önemli olaylarından birisi de Atatürk'ün 19 Şubat 1932 yılında kurduğu Halk Evleridir. Çünkü bu zamana kadar yapılan çalışmalar dağınık bir biçimde idi. Halk evlerinin kurulmasıyla halk oyunlarımızın belli bir disipline altında ve teorik çalışmalara başlandı. Bu çalışmalar bütün illere yayıldı. Her ilde halk oyunları ile ilgili topluluklar kuruldu. Derlemeler yapıldı.” (Çakır, 2001)

Bu kurumlardaki eğitici görevini yerli halktan kişiler ve halk evlerinde farklı alanlarda uzman öğretmenler üstlenmiştir.

Halk evlerinin bu çalışmaları 1951 yılına kadar sürmüştür. Daha sonra halk evleri çeşitli nedenlerden dolayı kapatılmış ve halk oyunları çalışmaları farklı alanlarda tekrar başlamıştır. Diğer yandan halk oyunları çalışmalarının kurumsallaşma sürecinde Köy Enstitülerinden söz etmek gerekmektedir.

Köy Enstitülerinde Halk Oyunları

Cumhuriyet tarihinin en önemli kurumlarından bir olarak değerlendirilebilecek Köy Enstitüleri, halk oyunlarının öğretilmesinde ve ülke geneline yaygınlaşmasında önemli bir rol oynadığını düşünmek gerekmektedir.

“Cumhuriyetin kurulduğu yıllarda ülkemizde okuryazar oranı neredeyse yok denecek kadar düşüktür. Özellikle kadınlarda ve köylerde durum daha da kötüdür. Bu Tablo karşısında Atatürk ve arkadaşları yeni rejimin ruhunu ve düşüncesini köye de ulaştıracak bir eğitsel devrim hareketini başlatırlar. Gerçek anlamda devrimci bir hareket olan Köy Enstitüleri hareketi yalnızca köyün maddi kalkınmasını değil, aynı zamanda ve daha önemli olarak köy insanını bilinçlendirmeyi, onu hiçbir kuvvetin istismar edemeyeceği modern bir kırsal yaşam biçimine kavuşturmayı amaçlar. 17 Nisan 1940'da "Köy Enstitüleri" kurulmaya başlanır. ... 1940'lı yıllarda üniversitelerin özerkliğinin başladığı dönem Hasan Ali Yücel'in Köy Enstitüleri'nin kurulduğu döneme denk gelmektedir ki; bu dönemde UNESCO tarafından dünyaya Türk eğitimi model örnek olarak gösterilmektedir. Türk eğitim tarihine bakıldığında Cumhuriyetin eğitim projesinin bu dönemde şahlandığı, ancak çok kısa sürede önünün kesildiği görülmektedir.” (Ortaş, 2005:3-5)

1940 yılında kurulan Köy Enstitülerinin kapatılmasına kadar sabah saatlerinde halk oyunları çalışmalarının yapıldığı belirtilmektedir. Bu çalışmalarda bedeni eğitirken kültürel bir birikimin de aktarılması amaçlanmıştır.

“Köy Enstitülerinin günlük çalışma düzeni de programda şöyle belirtiliyordu:

1. Her gün öğleden önce 45 er dakikalık 4 ders veya iş saati, öğleden sonra da yine 45 er dakikalık 4 ders veya iş saati.

2. Her gün iki saatlik etüt ve 45 dakikalık serbest okuma zamanı.
3. 8 veya 8,5 saatlik uyku zamanı.
4. Her sabah 30 dakikalık yoklama, müzik, **ulusal oyunlar** veya spor zamanı.

Günlük çalışma ve dinlenme sürelerinin tespitinde ve uygulanmasında enstitülere serbestlik tanınmıştı.” (Oğuzkan, 1990:12-37)

Oğuzkan, Maarif Vekilliği tarafından 1943 yılında yayınlanan Köy Enstitüleri Öğretim Program’dan alıntıladığı metinde Beden Eğitimi dersinin konuları jimnastik, spor ve ulusal oyunlar olarak üç bölümde ele alınmıştır. Ulusal oyunlar bölümünün içeriği olarak şöyle belirtilmiştir:

"Önce enstitü bölgesi içindeki köylerde yaşamakta olan ulusal oyunların, bunları bütün talebe iyice öğrendikten sonra öteki enstitülerle temaslardan faydalanarak, oralarda oynanmakta olan ulusal oyunların öğretilmesi sağlanacaktır. Bu suretle bu oyunların, öğretmen namzetleri vasıtasıyla bütün köylere girmesine çalışılacaktır."

Buna bağlı olarak beden eğitimi öğretmenlerinin bu dersleri verdiği düşünülebilir.

Bu süreç ile birlikte halk oyunlarının yöresel anlamda yaygınlık kazanmış olabileceği söylenebilir. Herhangi bir köy enstitüsünden mezun olan öğretmenler, farklı bölgelerde meslek yaşamlarını sürdürmüşlerdir. Böylece okudukları bölgenin oyunlarını öğrenerek farklı bölgelere taşımış olabileceklerdir. Bu anlamda halk oyunlarının yaygınlaşmasına ciddi katkılar sunmuş olabileceğini düşünmek de yanlış olmayacaktır.

1951 yılında kapatılan Köy Enstitüsü kurumlarının halk oyunlarını öğretme ve yayma işlevinin yerini çoğunluğu yöresel isimlerle kurulan derneklerin aldığı söylenebilir.* Bunlara örnek olarak Van Turizm ve Folklor Derneği (1952) Kars Turizm ve Tanıtma Derneği (1954), Ankara’da açılan ‘Türk Halk Sanatlarını ve

* Bu konuyla ilgili ayrıntılı tartışma için bkz Arzu Öztürkmen, Türkiye’de Folklor ve Milliyetçilik, İletişim Yayınları, 1998, 2009

Ananelerini Tetkik Cemiyeti' (1955) Konya Kültür ve Turizm Derneği ve Tekirdağ Őarköy Turizm ve Tanıtma Derneği (1959), günümüzde Türk Folklor Kurumu olarak bilinen İstanbul'daki Yüksek Tahsil Gençliği Türk Folklor Enstitüsü Kurma Derneği (1964) gibi dernekler sayılabilir.

Bu derneklerin bir diğer amacı da turizm açısından kültürün tanıtılması idi. Bunun bir sonucu olarak aynı dönemlerde Türkiye'de ve diğer ülkelerdeki festivaller ve yarişmaların çoğalması halk oyunlarının yaygınlık kazanmasında ve günümüze ulaşmasında temel etkenler olarak düşünmek gerekmektedir.

Türkiye'deki bu yarişmalardan ilki *"Yapı Kredi Bankasının Halkoyunlarını Yayma ve Yaşatma Tesisi'nin (Vakfının)  er evesinde yapılmıştır. İstanbul Açık hava Tiyatrosunda 10-11-12 Eylül 1954 yılında yapılan bu yarişmada Jüri  yeleri şu şekilde sıralanmıştır;*

Fikret Adil, Selami Andak, Burhan Arpat, Celal Arseven, Aruzum Anof, Behçet Kemal  ağlar, Ulvi Cemal Erkin, Muhsin Ertuğrul, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Bedii Faik, Burhan Felek, Eflatun Cem Güney, Yaşar Kemal, Doğan Nadi, Yaşar Nebi Nayır, Vala Nurettin, Tahsin Öztin, Cemal Reşit Rey, Muzaffer Sarisözen, A.Adnan Saygun, Selim Sırrı Tarcan, A.Kutsi Tecer, Cemal Tollu, Vedat Nedim T r, Tunç Yalman, Halil Bedii Yönetken'dir."(Baykurt, 1988)

Jüri  yelerinin edebiyat, gazetecilik, müzik, spor, tiyatro gibi çeşitli alanlardan olması, bu dönemde halk oyunları konusunda uzmanlaşmanın henüz gerçekleşmemiş olduğunun bir göstergesidir.

"Türk halk oyunlarını yaşatabilmek amacıyla "Türk Halk Oyunlarını Yaşatma ve Yayma Tesisi"ni kurmuştur.

Bu kuruluş sayesinde 14 yıllık  alıma sonucunda binlerce halk oyunu yerinde görülmüş, yazılı ve görsel malzemeler elde edilmiştir. 1600 oyun adı tespit edilmiştir. Ayrıca bu tesis sayesinde 1961 ilk defa halk oyunları semineri yapılmıştır. Yine bu tesis sayesinde 1968 yılında

Milli Eğitim Bakanlığı, TRT işbirliğinde halk oyunlarımız filme alınmıştır.

Bu dönemde halk oyunları topluluklarımız yurt dışında düzenlenen uluslar arası festivallere katılmaya başlamıştır. 1950 yılında Muzaffer Sarısözen'in başkanlığında halk oyunları topluluğu İtalya ve İspanya'ya gitmiştir. Bu başlangıç, yani yurt dışına çıkış - Türk Halk Oyunlarının yayılması, derneklerimizin çoğalması yanında gençler için cazip hale gelmiş, onlar için özendirici bir alan oluşmuştur. Dolayısıyla da halk oyunlarımıza ile giderek artmıştır. 1963 yılında yeniden açılan Halkevleri ile birlikte halk oyunları çalışmalarına başlanmış, dağılan topluluklar tekrar bir çatı altında toplanmıştır.

16.5.1966 yılında Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde Millî Folklor Enstitüsü kurulmuştur. Bu suretle halk kültürü çalışmaları ilk kez devlet tarafından ele alınmıştır. Folklor Enstitüsü'nün kurulmasından sonra üniversitemizde Halk Bilim Kürsüleri kurulmuş, konuya hizmet edecek birçok genç bilim adamı ve uzman yetiştirmiştir.” (Çakır, 2001)

1950 ve 60lı yıllarda üniversiteli öğrencilerin hem üniversitelerin kendi bünyesi içerisinde kurulan öğrenci kulüpleri aracılığı ile hem de bağımsız kuruluşlarla ile halk oyunlarının araştırma ve öğretilme süreci içerisinde yer aldıkları görülmektedir. 1959 yılında açılan Boğaziçi Üniversitesi Folklor Kulübü, 1961 yılında kurulan Ortadoğu Teknik Üniversitesi Türk Halk Bilimleri Topluluğu, Türkiye Milli Talebe Federasyonu, Türk Devrim Ocakları, İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği vb kurumlar bu duruma örnek olarak verilebilir.

Bu süreç Halk Oyunlarının akademik boyuta taşınmasında da bir temel oluşturduğu gibi üniversite öncesi eğitim kurumlarında da ders dışı faaliyet olarak halk oyunlarının yukarı adı geçen üniversiteli öğrenciler tarafından öğretilmesinin de başlangıcı olduğu söylenebilir.

Resmi kurumlardan TRT, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı bünyelerinde kendine yer bulan Halk Oyunları, daha çok yarışma merkezli olarak devam etmiştir. Bunlardan farklı olarak, bünyesinde eğitim işlevini de barındıran Turizm ve Tanıtma Bakanlığı'na bağlı olarak kurulan 'Devlet Halk Dansları Topluluğu'dur.

Konservatuarlarda halk oyunları bölümlerinin kurulmasından önce Spor Akademilerinde Halk Oyunları Uzmanlık ve Yardımcı Uzmanlık alanlarının kurulması halk oyunları alanını akademik alana taşımıştır. Öte yandan üniversitelere bağlı konservatuvarlar bünyesinde kurulan Halk Oyunları Bölümlerinin artması ile akademik çalışma ortamına taşınan Halk Oyunlarının, yaygınlaşmada önemli rol oynadığını da belirtmek gerekmektedir.

Bu bölümlerden ilki, İstanbul Teknik Üniversitesi, (İTÜ) Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı (TMDK) bünyesinde 1984 yılında kurulmuş, sırasıyla Gaziantep, Gaziantep Üniversitesi (1988), İzmir - Ege Üniversitesi (1989), Sakarya - Sakarya Üniversitesi (2001), Diyarbakır - Dicle Üniversitesi, Giresun - Giresun Üniversitesi (2008) ve Elazığ - Fırat Üniversitesi (23.09.2009-henüz öğrenci almadı) bünyesinde açılmışlardır. Ancak kendi alanında ilk olan bu bölümlerin eğitim-öğretime başladığı yıllarda halk oyunları alanında akademik eğitim almamış öğretim elemanlarının halk oyunları alanında ders verdiği bilinmektedir. Sonraki yıllarda bu kurumlardan mezun olanlar, diğer üniversitelerde görev yaparak halk oyunlarının eğitim –öğretim sürecinde köklenmesine katkı sağlamışlardır.

Milli Eğitim Bakanlığı 2008/2009 yılları arası yapmış olduğu istatistik verilerine göre:

İlköğretim Okul Sayısı: 33.769

Bu okullarda Okuyan öğrenci sayısı ise:10.709.920 öğrencidir.

Ortaöğretim Okul sayısı: 8. 675 ve

Bu okullarda okuyan öğrenci sayısı 3.837.164 öğrencidir.

Görüldüğü gibi toplamda 14.547.084 kişi her yıl bu okullarda okumaktadır. Eğitimin hemen her alanında branş öğretmenleri aracılığı ile bu kadar öğrencinin eğitim–öğretim süreçleri yürütülmektedir. 1990-2008 yılları arasında 395 mezun veren İTÜ TMDK THO Bölümü örneğinden yola çıkıldığında ve bütün mezunların halk oyunları öğretmeni alanını seçmediği göz önüne alındığında, eğitimi veren insan kaynaklarını üreten halk oyunları bölümlerinin mezunlarının sayısının Türkiye genelindeki talebe cevap verebilecek duruma henüz ulaşamadığı sonucuna varılabilir.

Bu sorunun çözümünde Halk Evlerinden bu yana süregelen uygulamalar da örnek alınarak 1980li ve 1990lı yıllarda Milli Eğitim, Gençlik ve Spor ve Kültür

Bakanlıkları denetiminde “Halk Oyunları Eğitimlik” kursları düzenlemiştir. Bu dönemlerde Milli Eğitim Bakanlığı Halk Eğitim Merkez Müdürlüklerinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanunun çerçevesinde sürekli kadrolu halk oyunları eğitimleri görev almışlardır.

1994 yılında ise Milli Eğitim Bakanlığı ve İTÜ TMDK işbirliği protokolleri oluşturmuş ve talebi karşılamaya yönelik olarak alanında “usta” olarak değerlendirilebilecek kişilerin kısa süreli eğitimler alması sağlanarak alana katkıda bulunulması hedeflemiştir. Bu amaçla başlatılan kurslarda var olan halk oyunları bilgilerinin eğitimi sırasında bilimsel teknikler kullanılmasına olanak vermesi amaçlanmıştır. Eğitim programları da bu amaca hizmet edecek şekilde tasarlanmıştır. (Bkz Ek.1 Madde 7 e maddesi). Diğer taraftan henüz meslekleşme sürecini devam ettiren bu alanda bir denetim sağlanması en önemli hedeflerden birisi olmuştur. 1999 yılına kadar süren bu eşgüdümlü çalışmanın ardından Milli Eğitim Bakanlığı, adı geçen kursları kendi kadroları ile açmaya devam etmiştir. Ancak açılan bu kurslarda akademik anlamda karşılaşılan sorunlar kursların ilk baştaki amaç ve hedeflerinden uzaklaşmasına neden olmuştur.

Zaman içerisinde ortaya çıkan bu eğitim ve öğretim ile ilgili çeşitli sorunları çözebilmek amacıyla İTÜ TMDK ile tekrar bir protokol yapılmışsa da, bu konuda iki kurum arasında eşgüdüm sağlanamadığından 2008 yılında yapılan protokol iptal edilmiştir. Ancak bu durum Milli Eğitim Bakanlığının Türk Halk Oyunları Yöre Oyunları Öğreticisi Yetiştirme kurslarını, akademik bir kaygı olmaksızın devam ettirmesine neden olmuştur. Bu kurslar sonucunda herhangi bir denetimden yoksun olarak Halk Eğitim Merkezleri bünyesinde açılan kurslara katılanlara “Usta Öğreticilik” belgesi verilmeye devam etmektedir.

Başlangıçta halk oyunları bilgisine ve donanımına sahip kişilerin katılması hedeflenen usta öğreticilik kursları, bu donanımlara sahip olmayan herkese açık hale gelmesi nedeni ile en az lisans seviyesinde halk oyunları eğitimi alanlar ile bu kısa süreli kurslar sonucunda belge alanları eşit bir ortama getirmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü Türk Halk Oyunları Yöre Oyunları Öğreticisi Yetiştirme Kursları açılmasına dair 1994 yılında hazırlanan yönergenin yaklaşık bir yıl sonra bazı maddelerinde

değişiklikler yapılmış ve bazı yeni maddeler de eklenmiştir. (Ek.1) Bu yönergenin amacı şu şekilde açıklanmıştır:

“Türk Halk Oyunları Yöre Oyunları Öğreticisi Yetiştirme Kursları

Amaç ve Düzenleme

Madde 5 - Bakanlığa bağlı okul ve kurumlar bünyesindeki halk oyunları faaliyetlerinin düzenli ve disiplinli yürütülmesini sağlamak için nitelikli öğretmenler yetiştirmek, halk oyunlarının karakteristik yapısını bozmadan yaşatılması ve yaygınlaştırılması amacıyla Türk Halk Oyunları Yöre oyunları Yetiştirme Kursları düzenlenir. (www.meb.gov.tr 10.01.2010)

Bu yönergede kursa katılma şartları da şöyle sıralanmıştır:

“a. T.C. vatandaşı olmak.

b. 18 yaşını bitirmiş olmak.

c. En az ilkokul mezunu olmak.

d. Sağlık durumu öğreticilik yapmaya elverişli olmak.

e. Halk oyunları çalışmalarını yaptığını, en az bir yöre oyunu oynadığını veya öğreticilik yaptığını belgelendirmek.” (www.meb.gov.tr 10.01.2010)

1994 yılındaki yönergeye konan “ağır hapis ve taksirli suçlar dışında bir yıldan fazla hapis cezası ile yükümlü olmamak” maddesi 1995 yılında çıkartılmıştır. Öte yandan kurs süresi ise en az 3 haftalık süre ve 80 saatten az olmamak (ders saati-45 dk) kaydı ile alt sınır çizilmişken üst sınır ile ilgili bir değer konmamıştır. Daha sonraki uygulamalarda ders saatleri toplamı 80 saate çıkartılmıştır.

Diğer yandan bu kurslarda okutulan dersler ve programdaki ağırlıkları (ders saatleri) ise şu şekilde gösterilmiştir.

- Spor Psikolojisi: 10 saat
- Genel Folklor Bilgisi: 4 saat
- Temel Müzik ve Ritim Bilgisi: 17 saat
- Spor ve Beslenme: 10 saat

- Genel ve Özel Antrenman Bilgisi: 15 saat
- Kostüm-Makyaj-Giyim-Kuşam ve Süslenme: 4 saat
- Sahne Bilgisi ve Sahneleme Teknikleri: 8 saat
- Sporcu Sağlığı ve İlk Yardım: 8 saat
- Organizasyon ve Yarışma Teknik Kuralları: 4 saat
- Yöresel Oyunların Ölçme ve Değerlendirilmesi: 4 saat

Yukarıdaki dersler ve saatleri incelendiğinde spor alanını kapsayan derslerin ağırlıkta olduğu (47 saat) görülmektedir. Müzik ve ritim ile ilgili yapılacak çalışma saati 17 saatle sınırlandırılmıştır. Geriye kalan 24 saat ise halk oyunları ile ilgili özel alana ayrılmıştır.

Bilindiği üzere halk oyunlarının oynanmasında temel öge müziktir. Müzik olmadan (ritim de müziğin bir unsuru olarak düşünülmüştür) oyunun oynanamayacağı, dolayısı ile de öğretilmeyeceği gerçeğinden hareketle, usta öğreticilerin başvuru koşullarında hiç bundan söz edilmemiştir. Ayrıca kurs genel ders sayısı içerisinde müzik ve ritim çalışmalarına (ki bu genel düzey olarak belirtilmiş) ayrılan sürenin de yeterliliği tartışılır durumdadır. Bu durum mevcut yönergenin tartışılır durumda olduğunu göstermektedir.

2005–2006 eğitim –öğretim yılı itibari ile Milli Eğitim Bakanlığı, ilköğretim ders Tablolarını değiştirerek, THO dersini seçmeli ders olarak haftalık Tabloya yerleştirmiştir. Ağustos 2005 yılında yayınlanan 2575 sayılı Tebliğler Dergisinde söz konusu ders 14 Temmuz 2005 gün ve 192 sayılı kararla “Seçmeli Sanat Etkinlikleri” dersi içerisine yerleştirilmiştir. (Ek 2)

İstanbul’da ki Halk eğitim merkezlerinde açılan halk oyunları usta öğretici yetiştirme kurslarından bazılarının kursiyer sayıları ve başarı oranlarından örnekler, bu kursların zaman içerisinde uygulama yanlışlıkları ile geçerliliklerinin sorgulanması açısından önemli olabilir. İstanbul Pendik Halk Eğitim Merkezi’nin 11.11.2000 tarihinde açmış olduğu kursa katılan 45 kursiyerden 18 kursiyer başarı sağlayarak belge alabilmiştir. Bir başka deyişle başarı oranı % 40 olmuştur. İstanbul Kadıköy Halk Eğitim Merkezi’nin 2001 yılında açmış olduğu kursa katılan 77 kursiyerden 46 kursiyer başarılı olarak belge almaya hak kazanmıştır. Başarı oranı artarak % 59’a çıkmıştır. İstanbul Güngören Halk Eğitim Merkezi’nin 2006 yılında

açtığı kursa 38 başvuru yapılmış ve 24 kursiyer başarılı olarak belge almaya hak kazanmıştır. Başarı oranındaki artış devam ederek % 63'e ulaşmıştır. Bu örnekler halk eğitim merkezlerinde açılan ilk kursların örnekleridir. Aynı halk eğitim merkezlerinde açılan son kurslar ve tarihleri ise şu şekildedir:

İstanbul Pendik Halk Eğitim Merkezi'nin 23.02.2009 yılında açmış olduğu kursa katılan 36 kursiyerden 36 kursiyer başarı sağlayarak belge alabilmiştir. Başarı oranının % 100 olması dikkat çekicidir. İstanbul Kadıköy Halk Eğitim Merkezi'nin 2009 yılında açmış olduğu kursa katılan 52 kursiyerden 44 kursiyer başarılı olarak belge almaya hak kazanmıştır. Yine başarı oranı % 84 gibi yüksek bir oranda çıkmıştır. İstanbul Güngören Halk Eğitim Merkezi'nin 2010 yılında açtığı kursa 85 başvuru yapılmış ve 67 kursiyer başarılı olarak belge almaya hak kazanmıştır. Başarı oranı % 79 olmuştur. Son kurslara katılanların başarı yüzdelerinin artmış olduğu görülmektedir. Buna ek olarak katılım sayıları da yükselmiştir. İlk kurslara katılarak belge alanların sayısı toplamda 88 iken bu sayı son kurslara katılanlarda 147 olduğu ortaya çıkmaktadır. Yıllar içerisinde sayının artması, konservatuar mezunlarının çalışma alanının daralmasına neden olmuştur ve olmaktadır. Böylece Milli Eğitim içerisinde farklı çalışma alanlarından gelen usta öğreticiler gibi yeni bir yapılanmayı da günümüze taşımaktadır.

Yakın geçmişte Halk Eğitim Merkezlerinde açılan (Türk Halk Oyunları Yöre Oyunları Öğreticisi Yetiştirme Kursları) usta öğretici kurslarına katılarak başarılı olan kursiyerlere verilen "Usta Öğretici" belgeleri (Ek 3) 1995 yönergesine bağlı olarak Milli Eğitim Müdürlükleri tarafından, Milli Eğitime bağlı okullarda çalışma yaptırabilmede ön koşul olarak konulmuştur. Söz konusu belgeye sahip olanların halk oyunları kurslarında eğitmenlik görevi yapabileceğini açıklamışlardır. Bugüne gelindiğinde de aynı belgenin geçerliliğini koruduğu görülmektedir.

Diğer yandan söz konusu kurslarda ders verenlerin çoğunluğu Konservatuar Halk Oyunları Bölümü mezunlarıdır. Bunun yanı sıra bazı halk eğitim merkezlerinde usta öğreticilerin de ders vermekte olduğu bilinmektedir. Ayrıca; Usta Öğretici kurslarında her ders için geçme notu 100 puan üzerinden 45 olarak belirlenmiştir. Ortaya çıkan bu Tabloda usta öğreticilerin yeterlilikleri tartışılır durumda iken, ders vermeleri de ilginç bir durum olarak düşündürücüdür. Geçer notun 50 puanın altında olması da üzerinde tartışılması gereken bir diğer durum olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu yaklaşımlar ışığında İlköğretim Okullarında “*Seçmeli Sanat Etkinlikleri*” Dersi başta olmak üzere, diğer örgün ve yaygın eğitim kurumlarının programlarında bulunan Türk Halk Oyunları Derslerini okutmakta olan Öğretmenlerin/ Eğitimcilerin/ Usta Öğreticilerin Yeterlilikleri incelenmelidir.

1.1. Araştırmanın Amaçları:

“İstanbul İlinde Milli Eğitime Bağlı Olan Okullarda Çalışan ‘Halk Oyunları Usta Öğreticilerinin’ Yeterliliklerinin İncelenmesi” konulu araştırmanın amaçları:

1. Müziksel alan yeterlilikleri,
2. Ritimsel alan yeterlilikleri,
3. Uzmanı olduğu yöre bilgileri yeterlilikleri,
4. Oyun öğretim teknikleri yeterlilikleri,
5. Halk Bilimi bilgisi yeterlilikleri,
6. Sahne bilgisi yeterlilikleri,
7. Öğretmenlik Formasyonu Bilgileri yeterlilikleri,

ele alınarak, günümüzde halk oyunları eğitimcilerinden kaynaklanan sorunlar ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Bu 7 maddelik yeterlilik alanlarının her biri kendi alt başlıklarında bir bütün olacak şekilde sıralanmıştır. Araştırma için geliştirilen ölçeği içeren anket, bu amaçlar ve alt amaçları doğrultusunda hazırlanmıştır.

1.2. Araştırmanın Sınırlandırılması:

Halk oyunları eğitimcinin sahip olması gereken birçok bilgi, beceri ve özellik sıralanabilir. Ancak bu çalışmada bu bilgi ve beceri alanlarından en önemli olduğu düşünülen yedi tanesi seçilerek bir sınırlamaya gidilmiştir.

Araştırmacının, güvenilir bilgiye ulaşmasında etken olacak bir başka sınırlandırma coğrafik olarak yapılmış, İstanbul ilinde yapılacak bir çalışmanın halk oyunları öğretiminde eğitimciden kaynaklanan sorunları ortaya koymada ve bu eğitimin nasıl oluşturulması hakkında önerilerde bulunmaya yeterli olacağı düşünülmüştür.

1.3. Araştırmada Evren ve Örneklem:

Türkiye genelinde yürütülmekte olan halk oyunları çalışmaları ve onun öğretilmesi süreci olduğuna göre evren Türkiye geneli olarak düşünülse de, araştırma alanı olarak zaman ve emek açısından bu çalışmanın sınırlarını aşmaktadır. Bu denli geniş boyutlu bir çalışmanın yapılabilmesi birçok güclüğü de beraberinde getireceği düşünüldüğünde sınırlamanın kaçınılmaz olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu nedenden dolayı araştırma İstanbul ilinde rastlantısal olarak seçilen halk oyunları öğretmenleri üzerinde yürütülmüştür. İstanbul ili evreninde yapılan bu araştırmada seçilen 60 çalıştırıcı örnekleme oluşturulmuştur. Sayısal değerlerden yararlanılsa da araştırma nitel bir çalışma özelliği taşıdığından bu sayının yeterli olduğu düşünülmektedir.

1.4. Araştırmanın Yöntem ve Teknikleri:

Araştırmamız olan “İstanbul İlinde Milli Eğitime Bağlı Olan Okullarda Çalışan ‘Halk Oyunları Usta Öğreticilerinin’ Yeterliliklerinin İncelenmesi” konusunda okulların, halk eğitim merkezlerinin ve burada çalışan halk oyunları öğretmenlerinin belirlenmesi sonucunda anket uygulamaları yapılmıştır.

Bu araştırmada Betimsel ve Tarihsel Yöntemler kullanılmıştır. “Betimleme araştırmaları, mevcut olayların daha önceki olay ve koşullarla ilişkilerini de dikkate alarak, durumlar arasındaki etkileşimi açıklamayı hedef alır (Kaptan, 1998).” Betimsel araştırma süreciyle ilgili olarak yaptığımız çalışmada, Halk Oyunlarının öğretilmesi sürecinde ortaya çıkan durumların genel değerlendirmesi yapılarak sonuçları çıkartılmıştır. Bu sayede araştırma konumuzun boyutları belirlenmiştir.

Tarihsel Yöntem; “Geçmiş zaman içinde meydana gelmiş olay ve olguların araştırılması ya da bir problemin geçmişle olan ilişkisi yönünden incelenmesinde kullanılan yöntem denir. ...bilgi üretmek için geçmişin, eleştirel bir gözle incelenmesi analizi, sentezi ve rapor edilmesi sürecidir (Kaptan, 1998)” . Bu yöntemin işe koşulması sonucunda Türk Halk Oyunları’nın kuramsal ve uygulama açısından ne gibi durumlar yaşadığını belirtmeye çalışılmıştır.

Araştırma Tekniği olarak “Anket Tekniği” kullanılmış ve araştırmanın konusu olan Halk Oyunları Öğretmenlerinin Yeterlilikleri’ni ölçebileceği düşünülen

bir ölçek (Anket-Ek.5) geliştirilmiştir. Halk Oyunları Eğitimcilerinin Yeterlilikleri ölçülmeye çalışıldığı bu ankete katılan eğitimcilerin vermiş oldukları yanıtlarında samimi oldukları varsayımından hareketle sonuçlar Tablolar halinde bulgular bölümünde verilmiştir. Bu bulgular ve yorumlar doğrultusunda son bölümde sonuçların yanı sıra bundan sonraki çalışmalar için tartışma konuları ortaya konduğu gibi, bazı önerilerde bulunulmuştur.

II. BÖLÜM

‘HALK OYUNLARI USTA ÖĞRETİCİLERİNİN’ YETERLİLİKLERİ

Araştırmaya veri oluşturacak olan bilgilerin oluşturulması amacı ile İstanbul ilinde halk oyunları usta öğreticileri arasında rastlantısal olarak seçilen 60 kişiye uygulanan, yeterliliklerinin belirlenebilmesi için geliştirilen anketler sonucunda elde edilen bulgular bu bölümde Tablolar halinde verilerek sonrasında bu sonuçlar yorumlanmıştır.

2.1. YAŞ, EĞİTİM VE MESLEKİ DENEYİM

Ölçüm için bilgilerine başvuru Halk Oyunları Usta Öğreticilerinin yaş durumlarının dağılımı Tablo 2.1’de verilmiştir.

Tablo 2.1: Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

18–25	26–32	33 ve Üzeri	TOPLAM
12	23	25	60
% 20	% 38.33	% 41.66	% 100

60 kişilik grupta yaş değişimi farklı şekilde karşımıza çıkmaktadır. Yukarıdaki grupta elde edilen veriler doğrultusunda yapılmıştır. Yaş grupları oluşturulur iken, birkaç yaşın sapması (Ör: 18–23/ 25–32 vb) genel sonucu ciddi anlamda etkilemeyeceği düşüncesinden hareketle uygun görülmüştür. Bu durumda Tablo 2.1’de 33 yaşı üzeri grup ağırlık merkezini oluşturmaktadır. Bu sonuç, bu yaş grubundakilerin çoğunluğunun 1994 yılında başlayan Milli Eğitim Bakanlığı Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü Türk Halk Oyunları Yöre Oyunları Öğreticisi Yetiştirme Kurslarına ilk katılan grup olma olasılığının yüksek olduğunu gösterebilir. Diğer yaş gruplarında bulunanları ise daha sonraki yıllarda söz konusu kurslardan geçmiş olabileceklerini düşündürmektedir. Ayrıca tüm gruplarda

bulunanların bazıları ise Üniversitelerin ilgili bölümlerinden mezun veya okumakta olan öğrencileri ile ilgili fikir vermektedir.

Tablo 2.2: Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı

İlk Okul	Orta Okul	Lise	Üniversite	Lisans Üstü	TOPLAM
2	18	19	20	1	60
%3.33	% 30	% 31.66	% 33.33	% 1.66	% 100

Bu Tablo 2.2’de, yaygın eğitim kurumlarında eğitim görmüş olanların Eğitim Durumlarına göre bir tespiti yapılmıştır. Her ne kadar MEB, Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü’nün ilgili yönergesinde başvuru yapacaklarda aranan asgari ölçütlerde en az ilkokul mezunu olma özelliği aranmıştır. 60 çalışanda 2 ilkokul ortaokul 6 mezunu görülmektedir. Bu Tabloda ağırlık merkezini oluşturan gruplar Lise ve Üniversitelerdir. Ancak yaptığımız anket taramasında edindiğimiz verilere dayanarak, Konservatuar Halk Oyunları Bölümü öğrencileri mezun olmadıklarından dolayı lise mezunu olarak görünmektedir. Eğer bu kişiler de gelecekte mezun olabilme veya bir yüksek okul okumuş olma özelliklerinden hareket edilerek bakıldığında üniversite mezunları ağırlık kazanacaktır. Üniversite mezunları anketimizde yer alan “Okuduğu Okul” sorusuna verdikleri yanıtlar değerlendirildiğinde edindiğimiz sonuçlar açısından 11 kişinin Konservatuar Halk Oyunları Bölümleri mezunu oldukları göze çarpmaktadır. Öte yandan Lisansüstü mezunu olan 1 kişi de bulunmakla beraber farklı meslek grubundadır.

Tablo 2.3: Meslekte Çalışma Yıllarına Göre Dağılımı

01- 05 Yıl	06- 10 Yıl	10 ve Yukarısı	TOPLAM
15	22	23	60
% 25	% 36.66	% 38.33	% 100

Tablo 2.3’de meslekte çalışma yıllarını 5 yıllık baremler ile bölünmenin, genelin kabul etmiş olduğu bir durum olarak düşünerek yapmış bulunmaktayız. Bu

Tabloda meslekte 10 yıl ve yukarısı çalışanların ağırlıklı olduğu görünse de genel anlamda aralarında çok büyük farklar bulunmamaktadır. Burada çıkarabileceğimiz sonuçlardan biri, bu alanda Usta Öğreticilik yapanlar 10 yılın üzerinde çalışmalarını yürütebilmekte olduklarıdır. Öğretmenlik mesleği açısından değerlendirildiğinde ise bir öğretmenin çalışma yılına denk gelebilecek çalışma yaşamını doldurabileceklerdir.

2.4 MÜZİK BİLGİSİ ÖLÇÜMÜ

Müzik bilgisinin ölçümü melodi ve ritim alanı olarak ikiye ayrılarak yapılmıştır. Müzik alanında gördükleri notaları seslendirmeleri ve bir sonraki aşamada da seslendirdiklerinin hangi ezgiye ait olduğunu söylemeleri beklenmiştir. Ritim alanında ise duyduklarını notaya alabilmeleri beklenmektedir.

2.4.1. Melodi Deşifre Yapabilme

Halk Oyunlarının eğitiminde önemli bir yer tutan müzik bilgisi bir öğreticinin asgari düzeyde notaları okuyarak seslendirmesi (Solfej yapabilmesi) gerekmektedir. Anket sorularında ismi belirtilmeyen ve yaygın olarak bilinmeyen üç oyun ezgisinin (Hakkâri Yöresinden Keje isimli oyun ezgisi, Kerpiç Duvar Yan Uçtu isimli ezgi ve Sinsin Halayı) notalarından belli bir cümle (Nota -1, 2, 3) verilmiştir. Ankete cevap verenlerin söz konusu ezgileri seslendirip seslendiremedikleri belirlenmiştir. Seslendirenler “Yapabildi”, seslendirmeyenler ise “Yapamadı” olarak işaretlenmiştir.(Bkz. Şekil 2.1,2.2,2.3)

Şekil 2.1: Keje oyunun notası

Tablo 2.4: Deşifre Yapabilme Örnek 1

Yapabildi	Yapamadı	TOPLAM
11	49	60
% 18.33	% 81.66	% 100

Bu duruma göre çalışmaya katılan 60 kişinin büyük bir çoğunluğunun (% 81.66) ilk ezgiyi seslendiremedikleri tespit edilmiştir. Ezgiyi seslendirebilenler sadece % 18.33'lük bir oranda kalmıştır. (Bkz. Tablo 2.4)

Şekil 2.2: Kerpiç Duvar Yan Uçtu notası

Tablo 2.5: Deşifre Yapabilme Örnek 2

Yapabildi	Yapamadı	TOPLAM
16	44	60
% 26.66	% 73.33	% 100

Şekil 2.3: Sinsin Halayı notası

Tablo 2.6: Deşifre Yapabilme Örnek 3

Yapabildi	Yapamadı	TOPLAM
16	44	60
% 26.66	% 73.33	% 100

İkinci ve üçüncü ezgilerin %73.33'lük bir oranda seslendirilemediği gözlemlenirken %26.66 oranında seslendirebildiği tespit edilmiştir.

Seslendirebilenlerin çoğunlukla Konservatuar Halk Oyunları Bölümlerinde okuyanlar ve mezunları olduğu tespit edilmiştir. (Nota-1, 2, 3) (Bkz. Tablo 2.5,2.6)

2.4.2. Melodi (Ezgi)Tanıyabilme

Ankete katılanlara sorulan ezgilerin (Van Yöresi, Lorke, Artvin Uzun Dere ve Bolu, Ziller isimli ezgiler) notaları (Nota-4, 5, 6) verilmiş ve seslendirerek tanımaları, ait oldukları yöre ve eserin isminin söylenmesi istenmiştir.

Şekil 2.4: Van Yöresi, Lorke notası

Tablo 2.7: Melodi Tanıyabilme Örnek 1

Yapabildi	Yapamadı	TOPLAM
16	44	60
% 26.66	% 73.33	% 100

Şekil 2.5: Artvin Uzun Dere notası

Tablo 2.8: Melodi Tanıyabilme Örnek 2

Yapabildi	Yapamadı	TOPLAM
10	50	60
% 16.66	% 83.33	% 100

Şekil 2.6: Bolu, Ziller notası

Tablo 2.9: Melodi Tanıyabilme Örnek 3

Yapabildi	Yapamadı	TOPLAM
12	48	60
% 20	% 80	% 100

Deşifre yapabilme alanında sorulan soruların ve cevaplarının denetlenmesi olarak da ele alınabilecek bu sorulara verilen cevaplar da yine Tablo 7, 8, 9 'da sonuca benzer bir durum yaratmıştır. Ankete cevap verenlerin söz konusu ezgileri seslendirip tanımaları veya tanıyamamaları belirlenirken, seslendirilerek tanıyanlar “Yapabildi”, seslendiremeyerek tanıyamayanlar ise “Yapamadı” olarak işaretlenmiştir. Yapamayanların sayısı yukarıdaki deşifre yapabilme oranları ile birbirlerine yakın değerlerde çıkmışlardır.

2.5 RİTİM ALANI ÖLÇÜMÜ

Bu alan belli ritim kalıplarının deşifresinin tamamının yapıp yapılmadığını, çalınan bir ritim kalıbının darplar ve nota değerleri açısından yazılıp yazılmadığını ölçmeyi hedeflemektedir.

2.5.1. Ritim Deşifresi

Nota bilgisini ölçmek için dört, altı ve dokuz zamanlı dört örnek seçilmiştir. Asgari düzeyde ritim dersi alan usta öğreticilerin okuyabileceği/ seslendirebileceği dikte ve deşifre notlarının birer ölçülük ritim kalıpları (Nota 7, 8, 9, 10) verilerek usta öğreticilerin düm tek olarak seslendirmeleri istenmiştir.

Şekil 2.7

Tablo 2.13: Ritim Deşifresi Örnek 4

Yapabildi	Yapamadı	TOPLAM
8	52	60
% 13.33	% 86.66	% 100

Seslendirebilenler için yapabildi, seslendiremeyenler için ise yapamadı çeteleleri tutulmuştur. Söz konusu dört örnek ritim kalıbı ile ilgili olarak ortaya çıkan sonuçlarda da görüldüğü çoğunluk tarafından seslendirilememiştir. Bu da ritim kalıplarının okunması konusunda usta öğreticilerin genel anlamda yeterli olmadıkları sonucunu ortaya çıkartmaktadır.

2.5.2. Ritim Diktesi

Notaları bulunan (Nota 11, 12, 13, 14) ritim kalıpları usta öğreticilere masalara elle vurulması suretiyle sorularak yazmaları istenmiştir. Ankette bırakılan boşluğa yazabilenler yapabildi, yazamayanlar ise yapamadı olarak değerlendirilmiştir.

Şekil 2.11

Tablo 2.14: Ritim Diktesi Örnek 1 Sonuçları

Yapabildi	Yapamadı	TOPLAM
15	45	60
% 25	% 75	% 100

Dörtlük, sekizlik ve onaltılık vuruşlardan oluşan dört zamanlı bu kalıp, cevap verenlerin %25'i tarafından doğru yazılabilmektedir.

Şekil 2. 12

Tablo 2.15: Ritim Diktesi Örnek 2 Sonuçları

Yapabildi	Yapamadı	TOPLAM
18	42	60
% 30	% 70	% 100

Sekizlik değerlerden oluşan beş zamanlı kalıbı doğru olarak yazabilenler %30 oranında olmuştur.

Şekil 2.13

Yapabildi	Yapamadı	TOPLAM
16	44	60
% 26.66	% 73.33	% 100

Tablo 2.16: Ritim Diktesi Örnek 3 Sonuçları

Sekizlik ve onaltılık değerlerden oluşan iki zamanlı bu kalıp, cevap verenlerin %26,66'sı tarafından doğru yazılabilmektedir.

Şekil 2.14

Tablo 2.17: Ritim Diktesi Örnek 4 Sonuçları

Yapabildi	Yapamadı	TOPLAM
12	48	60
% 20	% 80	% 100

İki vuruştan oluşan bu üç zamanlı ritim kalıbının bütün örnek ritim kalıplarından daha az doğru yazılmış olması sonuçlar açısından dikkat çekici olduğu söylenebilir.

Sonuçlar açısından bakıldığında büyük bir çoğunluğun bu soruları doğru yanıtlayamadığı ortaya çıkmıştır.

2.6 UZMAN OLDUĞU YÖRE HAKKINDA GENEL BİLGİ

Anketlere cevap verenlerin uzman oldukları yöreler sorgulanmış ve sayısal değerleri verilmiştir. Ankete katılan örneklem grubunda sayısal bir artış oluşması halinde farklı yörelerin eklenebileceği düşünülebilir. Ancak farklı yörelerin olması, diğer alanlar ile ilgili değerlerle ilişki açısından bir sapma yaratmayacaktır.

Tablo 2.18: Yöreler

YÖRELER	SAYI
Kafkas	9
Van	8
Artvin	8
Bursa	6
Trabzon	4
Aydın	4
İzmir	4
Bolu	4
Kırklareli	4
Gaziantep	4
Bodrum	2
Erzurum	1
Üsküp	1
Erzincan	1
TOPLAM	60

Bu örneklemede en yüksek sayıda uzman olunan yöre oyunları Kafkas, Van ve Artvin çıkmıştır.

2.6.1. Oyunlar ve Figürleri Bilgisi

Örneklem grubuna uzman oldukları yörelerin oyun isimleri ve figür bilgileri sorulmuş ve bu konudaki yeterlilikleri ölçülmeye çalışılmıştır. Ankete katılanların vermiş oldukları 6 yöre oyunu ismi yeterli bulunarak yapabildi, 6 oyunu sıralayamayanlar ise yapamadı olarak kabul edilmiştir. Diğer yandan söz konusu 6 oyundan en az 3 tanesi seçilerek figürlerin kaç bölümden oluştuğunun cevaplanması istenmiştir.

Tablo 2.19: Oyun ve ilgili figür bilgisi

Yapabildi	Yapamadı	TOPLAM
38	22	60
% 63.33	% 36.66	% 100

Böylece verilen yanıtlarda oyun ve onun figürlerini bilebilme durumları değerlendirildiğinde yapabilenler %63,33 oranında çıkmıştır. Ancak ilgili yörenin 6 oyunun ismini sayamayan ve bunlardan üçünün figürlerinin kaç bölümden oluştuğunu söyleyemeyenlerin oranının %36,66 olması, öğrenme basamağının birincisi olarak sayılan bilgi basamağı olması açısından yüksek bir oran olarak değerlendirilebilir.

2.6.2. Oyun Müzikleri Bilgisi

Örnekleme grubuna uzman oldukları yörelerin oyun müzikleri konusunda yeterlilikleri belirlenmeye çalışılmıştır. Ankete katılan grupta uzmanlık alanlarındaki oyun müziklerinden birkaç tanesini, na, a, lay... Gibi vokal seslerle seslendirmeleri istenmiştir. Seslendirebilenler yapabildi, seslendiremeyenler ise yapamadı olarak değerlendirilmiştir.

Tablo 2.20: Oyun Müzikleri Bilgisi

Yapabildi	Yapamadı	TOPLAM
18	42	60
% 30	% 70	% 100

Verilen yanıtlar sonucunda seslendirme yapamayanların çoğunlukta olduğu sonucuna ulaşılmış ve bu sayının azımsanmayacak sayıda olduğu gözlenmiştir.

2.6.3. Kostüm Bilgisi

Örnekleme grubuna uzman oldukları yörelerin kostümleri (giysileri) konusunda yeterlilikleri belirlenmeye çalışılmıştır. Uzmanlık yörelerinde giyilen kadın ve erkek giysilerinin belli temel parçalarını söyleyenler (Ör: başa giyilenler, vücuda giyilenler ve ayağa giyilenler gibi) yapabildi, söyleyemeyenler ise yapamadı olarak değerlendirilmiştir.

Tablo 2.21: Kostüm Bilgisi

Yapabildi	Yapamadı	TOPLAM
38	22	60
% 63.33	% 36.66	% 100

Çıkan sonuç değerlendirildiğinde; yapabilenlerin oranı yüksek çıkmıştır. Yine sayısal değerler açısından yapamayanların da ciddiye alınır bir sayıda olmaları, giysi konusunda kurslarda yeterli bilgilerin verilemediği veya bu alanla ilgili yeterli kaynak bulunmadığı sonucunu göstermektedir.

2.7. OYUN ÖĞRETİM TEKNİKLERİ

Halk oyunları usta öğreticilerinin müzik bilgisi, yörenin oyun ve oyun müzikleri bilgisinin yanı sıra bu bilgileri öğrencilere aktarmak için gerekli olan özel eğitim tekniklerini bilmesi ve uygulaması beklenmelidir. Bu amaçla yön bilgisini gösterip göstermediği, bir figürü birim zamanlara ayırarak gösterip göstermediği, kol ve adım koordinasyonunu sağlayabilmeyi gösterip gösteremediği ölçülmüştür.

2.7.1. Yön Bilgisini Gösterebilme

Örneklem olarak seçilmiş usta öğreticilere özellikle okul öncesi dönemi çocuklarına ders verdikleri düşünülerek yön bilgileri konusunda yeterlilikleri ölçülmeye çalışılmıştır. Yön konusunda okul öncesi dönemi çocuklarına özellikle sağ-sol kavramlarının oyun içerisinde nasıl öğrettikleri denetlenmeye çalışılmıştır. Söz konusu kavramlar yerine “duvar-cam” gibi söylemlerle çözmeye çalışanlar yapamadı kabul edilmiş, sağ-sol kavramları kullanılarak anlatım ise yapabildi olarak kabul edilmiştir.

Tablo 2.22: Yön Bilgisini gösterebilme

Yapabildi	Yapamadı	TOPLAM
18	42	60
% 30	% 70	% 100

Elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde okul öncesi dönemi çocuklarına sağ-sol kavramlarını vermeden yapanların oranı yüksek çıkmıştır.

2.7.2. Adımları Birim Zamanlara Ayırarak Gösterebilme

Örneklemedeki usta öğreticilerin “Adımları Birim Zamanlara Ayırarak Gösterebilme” yeterlilikleri ölçülmeye çalışılmıştır. Oyun figürleri öğretilirken sayısal değerlerde (özellikle ritmik sayma-nota zamanlarının karşılığına sayı koyma – bir müzik ölçüsünü sayılarla ifade etme 9/8 gibi) ne şekilde yaralandıklarını belirlemek için, uzman oldukları yörenin oyunlarından örnekler üzerinde sayısal değerler oluşturabilenler yapabildi, oluşturamayanlar ise yapamadı olarak değerlendirilmiştir.

Tablo 2.23: Adımları Birim Zamanlara Ayırarak Gösterebilme

Yapabildi	Yapamadı	TOPLAM
19	41	60
% 31.66	% 68.33	% 100

Ortaya çıkan sonuçlar değerlendirildiğinde yapamayanların oranı % 68.33 kadar yüksek çıkmıştır. Bu yeterlilik aynı zamanda müzikteki nota değerleri ile de bağıntılı olduğundan, bu sonucun normal olduğu söylenebilir.

2.7.3. Kollar ve Adım Koordinasyonunun Sağlanabilmesini Gösterebilme

Usta öğreticilerin uzman olduğu yörenin oyunlarından birini öğretirken kolları göre adımların nasıl bir pozisyon aldığını veya senkron (eşzaman) olarak tutarlılığının bulunup bulunmadığını gözleyebilenler yapabildi, gözleyemeyenler ise yapamadı olarak değerlendirilmiştir.

Tablo 2. 24: Kollar ve Adım Koordinasyonunun Sağlanabilmesini Gösterebilme

Yapabildi	Yapamadı	TOPLAM
17	43	60
% 28.33	% 71.66	% 100

Bu konuda da yapamayanların oranı bir önceki tekniği yeterince yapamayanlardan daha yüksek çıkmıştır.

2.8 HALK BİLİM (FOLKLOR) BİLGİSİ ÖLÇÜMÜ

Halk oyunları Halk Biliminden bağımsız olarak düşünölemeyeceğinden dolayı, Halk Bilim / Folklor bilgi konusunda alt dalları ile ilgili ve araştırma metotları bilgisi sorularak, halk oyunlarının içinde bulunduğı disiplin konusunda yeterli olup olmadıkları ölçölmüştür.

Tablo 2.25: Halk Bilim / Folklor bilgisi

Bilgi Verebildi	Bilgi Veremedi	TOPLAM
8	52	60
% 13.33	% 86.66	% 100

Çıkan sonuç değeriendirildiğinde usta öğreticilerin büyük bir çoğunluğunun (%86,66) bu disiplin alanından ve kapsamından haberdar olmadıkları belirlenmiştir.

2.9 SAHNE BİLGİSİ

2.9.1. Genel Sahne Bilgisi

Usta öğreticilere sahnenin merkezi, sahne ölçüleri, kulisler, giriş-çıkış yerleri, sahne sınırları, göz önünde bulundurulabilecek şekiller, sahne dengesi gibi genel bilgiler konusunda bilgi verebilenler ve veremeyenler olarak değeriendirilmiştir.

Tablo 2.26: Genel sahne bilgisi

Bilgi Verebildi	Bilgi Veremedi	TOPLAM
16	44	60
% 26.66	% 73.33	% 100

Edinilen sonuçlar değeriendirildiğinde ise bu bilgileri veremeyenlerin oranları yüksek (%73.33) çıkmıştır.

2.9.2. Örnek Bir Oyunun Sahnelemesini Yapabilme

Usta öğreticilerin uzman oldukları yörenin bir oyununu sahneleme yapabilme yeterlilikleri ölçölmüştür. Sahnenin merkezi, sahne ölçüleri, kulisler, giriş-çıkış

yerleri, sahne sınırları, sahne üzerinde yerleşim şekilleri, sahne dengesi göz önünde bulundurularak örnek bir oyunun sahnelemesi konusunda bilgi verebilenler ve veremeyenler olarak değerlendirilmiştir.

Tablo 2.27: Örnek Bir Oyunun Sahnelemesini Yapabilme

Bilgi Verebildi	Bilgi Veremedi	TOPLAM
42	18	60
% 70	% 30	% 100

Bilgi verebilenlerin oranı yüksek (%70) çıkmıştır. Ancak bir önce bilgi düzeyindeki düşük orana bakıldığında, sahneye oyun koyarken, teknik bilgiye dayanmaktan çok deneyimlerinden yola çıktıkları söylenebilir.

2.10. FORMASYON BİLGİSİ

Usta öğretmenlerin eğitim formasyonu yeterlilikleri test edilmeye çalışılmıştır. Yüksek öğretim programlarında verilen eğitim formasyonun alınıp alınmadığı sorulmuştur.

Tablo 2. 28 Formasyon bilgisi

Almış Olanlar	Almamış Olanlar	TOPLAM
8	52	60
% 13.33	% 86.66	% 100

Bu konuda eğitim alanlar ve almayanlar olarak yapılan değerlendirme sonucunda almayanların oranları yüksek (%86,66) çıkmıştır. Kurs sürecinde okutulan derslerin içerisinde bu alanla ilgili derslerin bulunmaması çıkan sonucu doğrulamaktadır.

III. BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA

3.1. Sonuçlar

Halk oyunlarının Türkiye’de doğal ortamının dışında öğretilmeye başlandığı 1940lı yıllardan bu yana eğitimci ve öğretmen sorununun sürdüğü görülmektedir. Bu sorunun ortaya konmasına katkıda bulunması amacı ile yapılan “İstanbul İlinde Milli Eğitime Bağlı Olan Okullarda Çalışan ‘Halk Oyunları Usta Öğreticilerinin’ Yeterliliklerinin Araştırılması” konulu çalışmada, yapılan sınırlandırmalar çerçevesinde, öngörülen araştırma yöntem ve tekniklerinin işe koşulması sonucunda elde edilen verilerin açıklanması ile aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- Milli Eğitim Bakanlığı, Çıraklık ve Yaygın Eğitim Müdürlüğü öncülüğünde yürütülen Halk Oyunları öğreticisi yetiştirme kursları örneklem grubunu oluşturan 60 kişinin verdikleri yanıtlar sonucunda; müzik, ritim, oyun müzikleri, öğretim teknikleri, halkbilim, sahne bilgisi ve eğitim formasyonu konusunda yetersiz olanların oranının yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.
- Usta olduklarını bildirdikleri yörenin oyun ve figürleri konusunda ise %60 bir yeterlilik görülmüştür ki bu durum öğrenim basamağının en alt düzeyinde olmasına rağmen oldukça düşük olması yeterlilik konusunda geçerliliği düşürmektedir. İlgili yörede giyilen kostümlerle ilgili yeterli cevap verenlerin oranı % 66.33 çıkmıştır.
- 84 saat süren Halk Oyunları öğreticisi yetiştirme kurslarında en fazla zaman dilimini alan 17 saatlik Temel Müzik ve Ritim bilgisi dersinin, 8 saatlik Sahne Bilgisi ve Sahneleme Teknikleri dersinin, 4 saatlik Genel Folklor Bilgisi dersinin, 4 saatlik Yöresel Oyunların Ölçme ve

Değerlendirilmesi dersinin yeterli olmadığı, Öğretim Tekniklerine ve genel eğitim bakış açısı kazandırmaya dair bir dersin olmadığı tespit edilmiştir.

- Şu anda halk oyunları öğreticisi olarak çalışanların yetersizlik durumu eğitim programı, eğitim süresi, ders içerikleri, kursta ders verenlerin durumu, kursa katılanların hazır bulunuşluluklarından veya Milli Eğitim Bakanlığı, Çıraklık ve Yaygın Eğitim Müdürlüğü başkanlığında il ve ilçe Halk Eğitim Merkezlerince yürütülen organizasyondan kaynaklandığı sonucuna varılabilir.
- Konservatuarların halk oyunları bölümlerinden mezun olanların Türkiye genelinde gerekli olan halk oyunları eğitimcisi ihtiyacını cevap verebilir durumda olmaması sebebi ile bu kursların kapsamı genişletilerek eğitim programı, eğitim süresi, ders içerikleri, kursta ders verenlerin durumu açısından daha yeterli hale getirilmesi gerekmektedir.
- Milli Eğitim Bakanlığı, Çıraklık ve Yaygın Eğitim Müdürlüğü bu kursların eğitim açısından yönetilmesini üniversitelerle işbirliği içerisinde yürütmelidir. Kurstan belge alan kişiler belli aralıklarla denetlenmeli ve sürdürülebilir bir eğitim planlaması ile belli aralıklarda eğitimler devam etmelidir. Bir başka deyişle halk oyunları eğitimciliği belgesinin geçerliliği belli aralıklarla kontrol edilmelidir. Böylece halk oyunları mesleğine ara veren konservatuar halk oyunları mezunları da dâhil olmak üzere bilgilerin tazelenmesi sağlanabilir.
- Kurslara katılım, adayların genel müzik bilgisi, uzman olduğu bölgenin oyun ve müzik bilgisi konularında yeterliliklerini ölçebilecek bir giriş sınavı ile olanaklı hale getirilmelidir.
- Sınavın dışında başvuru şartları değiştirilerek örgün ve yaygın eğitimde öğretmenlik sıfatına karşılık gelecek unvanlarla okullarda görevlendirilebilir nitelikler aranmalı böylece Türk Milli Eğitimi'ne ve yetişen nesillere ruhsal, sosyal, bilişsel, duyuşsal alanlarda zararlar verebilme olasılığı en aza indirilmelidir.
- Bu amaçlar doğrultusunda yukarıda sözü edilen ve Ek.1'de tam metni verilen ilgili yönerge bir an önce uygulamadan kaldırılarak, yukarıdaki öneriler doğrultusunda tekrar hazırlanmalıdır.

3.2. Tartışma

Tüm bu veriler ışığında Halk Oyunlarının; eğitimi, geleceği ve yaygınlaşması ile ilgili öğreticilerin yeterlilikleri göz önüne alındığında şu tartışmalar yapılabilir:

1. Türk Halk Oyunlarını okullarda öğretecek bireylerin “Halk Oyunları Öğretmeni” olarak tanımlanabilmesi için mevcut olan yüksek okulların statüsü ne olmalıdır?
2. Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı Örgün, yaygın ve özel öğretim kurumlarında “Bağımsız Bir Ders Olarak Türk Halk Oyunları” derslerinin konulması ve genel öğretmen atamaları ile bu derslerde görevlendirmelerin yapılmasının yolu nasıl açılır?
3. Mevcut Yüksek Öğretim okullarının ilgili bölümlerinde Öğretmenlik mesleğine dönük ne tür ve nasıl ek çalışmalar yapılabilir?
4. Bu konuda Yüksek Öğretim Okullarının ilgili bölümleri ne düşünmektedir ve ne tür bir çözüm önermektedir?

KAYNAKLAR

Baykurt, Ş. ve Evliyaoğlu S., 1988: “Türk Halk Bilimi”, Ofset Reprodüksiyon Mat. Ankara

Çakır, A.?: “Atatürk Döneminden Günümüze Türk Halk Oyunları Üzerine Bir Değerlendirme” Kültür ve Turizm Bakanlığı sitesi, e-kitap

Kaptan, S.,?: “Bilimsel Araştırma Teknikleri ve İstatistik Yöntemleri”, Yurttaş Kitapçılık ve Yayıncılık, Ankara

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü., 1994: “Türk Halk Oyunları Yöre Oyunları Öğreticisi Yetiştirme Kursları Yönergesi”, Kurslar Şubesi, Ankara

Oğuzkan, Dr. A. F., 1990: “Köy Enstitüleri Öğretim Programları, Kuruluşunun 50. Yılında Köy Enstitüleri”, Ankara: Eğitim-Der yay.

Ortaş, İ., 2005: “Ülkemizin Kaçırdığı En Büyük Eğitim Projesi”, Köy Enstitüleri, *PiVOLKA*, 4(17)

Tan, N., 1981: “Atatürk ve Türk Folkloru”, Folklor Araştırmaları Kurumu Yayınları.

Url-1<www.konservatuvar.ege.edu.tr>, (erişim tarihi 04.02.2010)

Url-2<www.gantep.edu.tr>, (erişim tarihi 04.02.2010)

Url-3<www.musikidergisi.net>, (erişim tarihi 19.01.2010)

Url4-<www.meb.gov.tr>, (erişim tarihi 28.12.2009)

EKLER

EK A1: Millî Eğitim Bakanlığı Çıraklık Ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü Türk Halk Oyunları Yöre Oyunları Öğreticisi Yetiştirme Kursu Yönergesi

EK A2: Talim Ve Terbiye Kurulu Başkanlığı İlköğretim Okulları Haftalık Ders Tablosu

EK A3: Milli Eğitim Bakanlığı Çıraklık Ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü Türk Halk Oyunları Öğreticisi Yetiştirme Sertifikası

EK A4: Türk Musikisi Devlet Konservatuarları Türk Halk Oyunları Bölümleri Mezunlar Derneği

EK A5: Anket

EK A6: MEB’de “Halk Oyunları Öğretmenlerinin”, “Müzik Öğretmenliği’ne” Geçirilme Çalışmaları -1-

EK A7: Özgeçmiş

Ek A1

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ÇIRAKLIK VE YAYGIN EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
TÜRK HALK OYUNLARI YÖRE OYUNLARI ÖĞRETİCİSİ YETİŞTİRME KURSU
YÖNERGESİ

Tebliğler Dergisi : 18.3.1994/2403

Ek ve Değişiklikler:

1) 13.3.1995/2426 TD

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç

Madde 1 - Bu yönergenin amacı; Millî Eğitim Bakanlığı Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı Halk Eğitimi Merkezlerince; Bakanlığa ait her derece ve türdeki yaygın ve örgün eğitim kurumları ile özel öğretim kurumları bünyesindeki halk oyunları çalışmalarını yürütecek nitelikli öğreticilerin yetiştirilmesi, çalışmaların Türk Millî Eğitiminin genel amaç ve temel ilkeleri doğrultusunda düzenli ve disiplinli olarak yürütülmesinin sağlanması, faaliyetlerin desteklenmesi ve halk oyunlarının karakteristik özelliklerini bozmadan yaygınlaştırılmasına ilişkin esasları belirlemektir.

Kapsam

Madde 2 - Bu yönerge; Bakanlığa bağlı her derece ve türdeki yaygın ve örgün eğitim kurumları ile özel öğretim kurumları bünyesinde halk oyunları çalışmalarını yürütmek üzere; gerek resmi olarak, gerekse okul ve kurumların dernek, vakıf ve okul aile birlikleri marifeti ile temin edilip görevlendirilen halk oyunları öğreticilerinin yetiştirilmesi, denetlenmesi, değerlendirilmesi, "yetki ve sorumlulukları ile belge tanzimine ilişkin esasları kapsar.

Dayanak

Madde 3 - Bu yönerge; 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu, 3797 Sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun ile 7.8.1979 gün ve 16720 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliğine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 - Bu yönergede geçen;

"Bakanlık" Millî Eğitim Bakanlığını,

"Genel Müdürlük" Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğünü,

"Başkanlık" Halk Eğitimi Başkanlığını,

"Merkez" Halk Eğitimi Merkezini,

"Müdür" Halk Eğitimi Merkezi Müdürünü,

"Okul ve Kurumlar" Bakanlığa bağlı her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumları ile özel öğretim kurumlarını,

"Kurs" Merkezlerce halk oyunları yöre öğreticisi yetiştirmek amacı ile açılan kursu,

"Yöre" Öğretimi yapılacak halk oyunlarının ait olduğu il veya ilçeyi,

"Öğretici" Halk oyunları topluluğuna oyunlar öğreten kişiyi,

"Yöre Oyunları Öğreticisi" Halk oyunları alanında bilgi ve beceri sahibi olmakla birlikte özellikle belli yöre oyunlarının öğretiminde uzmanlaşmış kişiyi,

"Kursiyer" Kursu katılan kişiyi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Türk Halk Oyunları Yöre Oyunları Öğreticisi Yetiştirme Kursları

Amaç ve Düzenleme

Madde 5 - Bakanlığa bağlı okul ve kurumlar bünyesindeki halk oyunları faaliyetlerinin düzenli ve disiplinli yürütülmesini sağlamak için nitelikli öğreticiler yetiştirmek, halk oyunlarının karakteristik yapısını bozmadan yaşatılması ve yaygınlaştırılması amacıyla Türk Halk Oyunları Yöre oyunları Yetiştirme Kursları düzenlenir.

Kurs Merkezlerinin Belirlenmesi

Madde 6 - Kurs düzenlenecek merkezler Valilikçe belirlenir. Ancak ihtiyaç halinde Merkezler genel Müdürlükçe de tespit edilir.

Kursa Kabul

Madde 7 - (Değişik: 13.3.1995/2426 T.D) Kursa başvuru için gerekli duyuru kursun düzenleneceği ildeki Halk Eğitimi Başkanlığınca yapılır. Duyuru; okul ve kurumların

dışındaki diğer bakanlıklara bağlı okul ve kurumlarla, özel ve resmi kurum - kuruluşlar, üniversiteler, belediyeler, vakıflar ve dernekleri kapsayacak şekilde kapsamlı olarak yapılır. Kursa katılacaklarda:

- a. T.C. vatandaşı olmak.
- b. 18 yaşını bitirmiş olmak.
- c. En az ilkokul mezunu olmak.
- d. Sağlık durumu öğreticilik yapmaya elverişli olmak.
- e. Halk oyunları çalışmalarını yaptığını, en az bir yöre oyunu oynadığını veya öğreticilik yaptığını belgelemek.

Kursa Kayıt

Madde 8 - (Değişik: 13.3.1995/2426 T.D) Kursa kayıt olmak üzere başvuranlardan; form dilekçe, nüfus cüzdanı sureti, öğrenim belgesi, tek tabipli sağlık raporu, oyunculuğunu öğreticiliğini belirtir belgelerinin onaylı sureti istenir. Kurs sertifikası için gerekli olan üç adet fotoğraf kayıt döneminde istenebileceği gibi kurs sonunda da istenebilir.

Kursa Katılanların sayısı

Madde 9 - (Değişik: 13.3.1995/2426 T.D) Kurs, yöre farkı gözetmeksizin en az 12 kişinin başvurusu ile düzenlenir. Kursiyer sayısı 10 kişinin altına düştüğü takdirde kurs kapatılır ve durum bir yazı ile Genel Müdürlüğe bildirilir.

Kursa Devam

Madde 10 - Kursa kabul edilenler devam etmek zorundadırlar. Merkez tarafından kabul edilebilir mazereti olmadan kurs süresinin 1/5'i kadar devamsızlık gösterenlerin kaydı silinir ve kendilerine belge verilmez.

Disiplin

Madde 11 - Kursa geç kalmayı alışkanlık haline getirici, eğitim ve öğretimi aksatıcı, kursun normal düzenini bozucu, öğretmen ve kursiyerlerin huzurunu kaçıracı tutum ve davranışları bulunan kursiyerler, yapılan uyarılara rağmen davranışlarını düzeltmedikleri takdirde kursla ilişkileri kesilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Eğitim ve Öğretim

Eğitim ve Öğretim Programları

Madde 12 - Türk Halk Oyunları Yöre Oyunları Öğreticisi yetiştirme Kurslarının amacına uygun olarak, her yöre eğitiminin özel amaçları ve bu amaçları gerçekleştirecek konular, süreler ve uygulamada göz önünde bulundurulacak esaslar, Bakanlıkça hazırlanan eğitim ve öğretim programında belirtilir.

Programların Hazırlanması

Madde 13 - Kurs programları oyunların yöresel özellikleri dikkate alınarak teorik ve uygulamalı olmak üzere iki bölümde hazırlanır.

Programların hazırlanması ve uygulanmasında; halk oyunları alanında eğitim yapan üniversiteler, Kültür Bakanlığı, TRT ve uygun görülecek diğer kuruluşlarla işbirliği yapılır.

Programın Uygulanması

Madde 14 - Hazırlanan eğitim ve öğretim programı Genel Müdürlüğün onayından sonra uygun görülecek merkezlerde uygulanır.

Programın Süresi

Madde 15 - Kurs programında belirtilen süre içerisinde yürütülür. Ancak hazırlanacak programlar en az 3 haftalık süre ve 50 saatten az olmamak kaydıyla düzenlenir.

Kurs süresi ve uygulamada yapılacak değişiklikler Genel Müdürlüğün onayı ile gerçekleştirilir.

Programın Muhtevası

Madde 16 - Düzenlenecek kurslarda yöre özelliğine göre Genel Folklor Bilgisi, Uygulamalı Halk Oyunları Yöre Öğretimi, Temel Müzik Bilgisi, Öğretim Teknikleri, Sahne Bilgisi, Kostüm ve Makyaj, Pedagojik Formasyon, İlk Yardım, Sağlık ve Beslenme gibi dersler ağırlıklı olarak işlenir. Genel Müdürlük onayı ile gerektiğinde programa ders ilave edilmesi veya çıkarılması yapılabilir.

Değerlendirme

Madde 17 - Kursiyerlerin kurs sonu başarı değerlendirmesi, her dersin özelliğine göre ayrı ayrı olmak üzere yazılı - uygulamalı ve yazılı - sözlü sınav sonuçlarına göre yapılır.

Notlar 10'lu sistem üzerinden takdir edilir. Kursiyerlerin dersten başarılı sayılabilmesi için iki sınavdan ayrı ayrı en az 5 not alması gerekir.

Kursa devam edip sınavlarda başarı gösteremeyenlere, başarısız olduğu dersler için kursa devam etmeksizin üç defa sınava girme hakkı verilir. Üç sınav hakkında da başarılı olamayanlar açılacak kurslara tekrar devam edebilirler.

Kursu başarı ile bitirenlere ekli "Türk Halk Oyunları Yöre Oyunları Öğreticisi Yetiştirme Kursu Sertifikası" verilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kursta Görevlendirilecek Eğitim ve Öğretim Görevlileri Nitelikleri

Madde 18 - (Değişik: 13.3.1995/2426 T.D) Kursta görevlendirilecek öğretim elemanlarının; üniversitelerin Türk halk oyunları dalında eğitim veren bölümlerinde görevli öğretim görevlileri, Kültür Bakanlığı ve TRT alan uzmanları ile branşlara göre diğer alan uzmanlarından oluşturulması esastır. Ancak, bu nitelikte öğretim elemanı bulunmadığı takdirde üniversite ve yüksekokulların ilgili bölümlerinden mezun olan kişiler de görevlendirilebilir.

Programdaki "Yöre oyunları Dersi", ustalığı yörede kabul görmüş kişiler tarafından yürütülebilecektir. Bu kişiler, il halk eğitimi başkanlığınca belirlenir.

Görevlendirme

Madde 19 - Kursta görev yapacak öğretim elemanlarının görevlendirilmeleri 18 inci Maddedeki esaslara göre Valilikçe yapılır. Görevlendirme onayının sureti Genel Müdürlüğe sunulur.

Gerektiğinde, doğrudan Genel Müdürlükçe görevlendirilme yapılabilir.

Görev ve Sorumluluk

Madde 20 - Kursta öğretim görevlisi olarak görevlendirilenler, görevlerini kursun düzenlediği İl Halk Eğitim Başkanının sorumluluğunda yürütürler.

Kursla ilgili bilgi ve belgeler usulünce tanzim edilip, zamanında Başkanlığa sunulur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Görev ve Sorumluluklar

Millî Eğitim Müdürlüğü

Madde 21 - Yöre Oyunları Öğreticisi Yetiştirme Kurslarının düzenlenmesi ve yürütülmesinde Millî Eğitim Müdürlüğü şu görevleri yerine getirir.

- a) Kursun yapılacağı merkezleri tespit etmek,
- b) Kursta görev yapacak öğretim görevlilerini belirlemek, görevlendirme onaylarını almak,
- c) Kursun düzenlenmesini iletişim araçları yolu ile kamuoyuna duyurmak,
- ç) Kursiyer kayıtlarının düzenli olarak yapılmasını sağlamak,
- d) Bünyesinde halk oyunları çalışmaları düzenleyecek okul ve kurum yöneticileri ile toplantılar düzenlemek, faaliyetlerin Türk Milli Eğitiminin amaçlarına uygun şekilde gerçekleştirilmesi için tedbirler almak,

- e) Okul ve kurumlar bünyesinde niteliksiz öğreticilerin çalıştırılmaması hususunda tedbirler almak,
- f) Okul ve kurumlar bünyesinde sürdürölen halk oyunları çalışmalarının denetlenmesi, değerlendirilmesi, aksaklıkların giderilmesini sağlamak,
- g) Okul ve kurumlar bünyesindeki halk oyunları çalışmalarının bu alanda eğitim görmüş elemanlarca yerine getirilmesini sağlamak,
- ę) Okul ve kurumlar bünyesindeki halk oyunları çalışmalarının bu alanda eğitim görmüş elemanlarca yerine getirilmesini sağlamak,
- h) Kursu başarı ile tamamlayan kursiyerlere sertifika tanzim etmek,
- ı) Gerekli bilgi ve belgeleri zamanında Genel Müdürlüğe sunmak.

İl Halk Eğitimi Başkanlığı

Madde 22 - Yöre Oyunları Öğreticisi Yetiştirme Kurslarının düzenlenmesi ve yürütölmesinde İl Halk Eğitimi Başkanlıkları şu görevleri yerine getirir;

- a) Kursun düzenleneceği merkezler ile kursta görev yapacak öğretim görevlilerini belirleyip, onaya sunmak,
- b) Öğretim elemanları ile birlikte kurs programını hazırlamak,
- c) Kursla ilgili ders Tablolarını tanzim edip onaylamak,
- ) Kursiyer kayıt-kabul işlemlerinin sağlıklı olarak yürütölmesini sağlamak,
- d) İldeki okul ve kurumlar bünyesinde sürdürölecek halk oyunları çalışmaları ile bu çalışmaları yürüten öğreticilere ait bilgi ve belgelerin ilgili müdürlüklerce zamanında tanzim edilebilmesi hususunda tedbirler almak,
- e) Okul ve kurumlar bünyesinde izinsiz ve niteliksiz kişilerin görevlendirilmemeleri hususunda tedbirler almak,
- f) Gerekli bilgi ve belgeleri zamanında Genel Müdürlüğe sunmak,
- g) Okul ve kurumlardaki halk oyunları çalışmalarını periyodik olarak denetlemek, aksaklıkları belirlemek ve giderilmesi hususunda tedbirler almak,
- h) Düzenli ve disiplinli çalışma göstermeyen öğreticiler hakkında gerekli idari işlemleri zamanında yapmak,
- ı) Kursu başarı ile tamamlayanlara kurs sertifikası tanzim edilmesini sağlamak, belgeyi onaya sunmak,
- i) Halk oyunları çalışmalarının yaşatılması, yaygınlaştırılması ve sevdilmesi hususunda

özendirici çalışmalar yapmak, ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği sağlamak,

j) Yöre oyunları Öğreticisi Yetiştirme Kurslarını başarı ile tamamlayanların bilgi karteksini tanzim etmek, gerekli bilgileri zamanında işlemek, kursları başarı ile bitirenlerin listesini okul ve kurumlara zamanında ulaştırmak,

k) Okul ve kurumlar bünyesinde öğreticilik yapacakların çalışma izinlerinin alınmasını sağlamak.

Merkez Müdürlüğü

Madde 23 - Kursların yürütülmesi ve düzenlenmesinde Merkez Müdürlükleri şu görevleri yerine getirir;

- a) Kursiyer kayıt-kabul işlemlerini usulünce yerine getirmek,
- b) Kurs yeri temin etmek,
- c) Başkanlık işbirliğinde kursta görevlendirilebilecek öğretim elemanlarını tespit etmek,
- ç) Öğretim görevlileri ile diğer görevlilerin görevlendirme onaylarının alınmasına dair işlemleri yürütmek,
- d) Başkanlık ve öğretim görevlileri işbirliğinde program ve ders Tablolarını hazırlayıp, onaya sunmak,
- e) Merkezin görev alanı içerisindeki okul ve kurumlar bünyesinde sürdürülen halk oyunları çalışmalarını Başkanlık işbirliğinde izlemek, denetlemek ve değerlendirmek,
- f) Aksaklıkların giderilmesi hususunda gerekli tedbirleri almak,
- g) Okul ve kurum müdürlükleri ile işbirliği yapmak,
- h) Kursu başarı ile tamamlayanlara kurs sertifikası tanzim etmek, gerekli bilgi ve belgeleri zamanında Başkanlığa sunmak.

Okul ve Kurum Müdürlükleri

Madde 24 - Faaliyetlerin yürütülmesinde okul ve kurum müdürlükleri şu görevleri yerine getirir;

- a) Görevlendirecekleri öğreticilerin halk oyunları alanında Genel Müdürlükçe açılan "Türk Halk Oyunları Yöre Oyunları Öğreticisi Yetiştirme Kurslarını" bitirmiş, sertifika sahibi elemanlardan olmasını sağlamak,
- b) Bugüne kadar okul ve kurumlarındaki çeşitli amaçlara yönelik halk oyunları çalışmalarını yürüten ve belge sahibi olmayan öğreticilerin düzenlenecek kurslara katılmalarını teşvik etmek,
- c) Okul ve kurumlarında öğretici olarak görevlendirilecek elamanların çalışma izinlerinin

alınmasını sağlamak,

ç) Çalışmalarla ilgili görülen aksaklıkların giderilmesi hususunda tedbirler almak ve Başkanlığa zamanında bildirmek,

d) Halk oyunları çalışmalarına katılacak öğrenci veya kursiyerlerin sağlık kontrolünden geçirilmelerini sağlamak,

e) 18 yaşından küçük kursiyerler için veli muvafakatini almak.

Yöre Oyunları Öğreticileri

Madde 25 - Okul ve kurumlar bünyesindeki çeşitli amaçlara yönelik halk oyunları çalışmalarını yürütmek üzere görevlendirilen Yöre Oyunları Öğreticileri şu görevleri yerine getirirler.

a) Halk oyunları çalışmaların Türk Milli Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkeleri doğrultusunda yürütmek,

b) Verilen görevleri zamanında yerine getirmek,

c) Kursla ilgili çalışma planını hazırlayıp, okul veya kurum müdürünün onayına sunmak,

ç) Gerekli bilgi ve belgeleri zamanında tanzim edip, ilgililere sunmak,

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Madde 26 - (Değişik: 13.3.1995/2426 T.D Yönergenin yürürlüğe girmesi ile Bakanlığa bağlı okul ve kurumlar bünyesinde; Türk Halk Oyunları Yöre Oyunları Yetiştirme Kursu sertifikasına sahip olmayan kişilere hiç bir surette çalıştırıcılık - öğreticilik yapma fırsatı verilmeyecektir. Ancak; Üniversiteler ve yüksekokulların Türk halk oyunları bölümlerinde görevli öğretim görevlileri (alanda), söz konusu bölüm mezunları, Türk halk oyunları yöre oyunları öğreticisi yetiştirme kurslarında öğretim elemanı olarak görev yapmış olanlar, Üniversitelere bağlı Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Türk halk oyunları bölümünde öğrenci olup bölüm başkanlıklarınca kendilerine çalıştırıcılık yapabileceklerine dair belge verilenler ayrıca bir belgeye gerek olmaksızın okul ve kurumlar bünyesinde öğreticilik-çalıştırıcılık yapabileceklerdir.

Seçici kurul üyesi belgesine sahip olanlar Türk halk oyunları yöre oyunları öğreticisi yetiştirme kursuna katılıp sertifika almadıkları takdirde çalıştırıcılık-öğreticilik yapamazlar.

Kursun henüz açılmadığı illerdeki çalışmalar, Bakanlığa bağlı kurumlardan belge almış olan kişiler tarafından yürütülmeye devam edilebilecektir.

Madde 27 - Yöre Oyunları Öğreticisi Yetiştirme Kursları ile ilgili olarak düzenlenecek kurs sonu sınavlarında gerektiğinde Genel Müdürlükçe sınav gözlemcisi bulundurulur.

Madde 28 - Merkezler bünyesinde açılacak halk oyunları kurslarında, Türk Halk Oyunları Yöre Oyunları Öğreticisi Yetiştirme Kursu Sertifikası'na sahip olanlara öncelik tanınır.

Madde 29 - Görev ve sorumluluklarını gereği gibi yerine getirmeyen disiplinsiz davranışlarda bulunan sertifika sahipleri hakkında gerekli idari işlem yapılır. Bu durumdaki kişilerin yazılı olarak uyarılmaları ve savunmalarının alınması esastır. Hatalı görülenler 1 yıl süreli hak mahrumiyeti ile cezalandırılır ve hataların tekrarı durumunda belgeleri iptal edilir.

Madde 30 - (Değişik: 13.3.1995/2426 T.D) Açılacak kurslara kişiler birden fazla yöre oyunları dâhında katılabilirler

Herhangi bir yöre oyunları öğreticisi yetiştirme kursunu başarı ile tamamlayıp başka bir yöre oyunları kursuna katılmak isteyenler, programdaki ortak derslerden muaf tutulurlar. Aynı şekilde, programdaki dersler mesleki uzmanlık alanına girenler, diploma ve içeriğindeki esasa göre ilgili derslerden muaf tutulurlar.

Madde 31 - (Değişik: 13.3.1995/2426 T.D) Kurs sonunda, kursu başarı ile tamamlayıp sertifika almış olanların isimleri ildeki tüm okul ve kurumlara bir yazı ile bildirilir. Çalıştırıcılık-öğreticilik, okul ve kurum müdürlüklerince mülki amirliklerden alınacak "Çalışma Onayı"na bağlı olarak yürütülür. İlçe milli eğitim müdürlükleri çalıştırıcılar ve öğreticiler için mülki amirliklerden aldıkları çalışma onaylarının bir suretini 15 gün içerisinde il halk eğitimi başkanlıklarına sunarlar.

Sertifika sahibi olan öğreticiler için il halk eğitimi başkanlıklarında "Bilgi Karteks"i tutulur. Kişilerin çalışmalarına ait bilgiler zamanında işlenir.

Okul ve kurumlar bünyesindeki faaliyetler denetlemeye yetkili amirler tarafından denetlenir. İlçelerdeki denetim işlemleri, ilçe milli eğitim müdürü tarafından görevlendirilecek bir şube müdürünün başkanlığında periyodik olarak yürütülür.

Bu çalışmalarda, il halk eğitimi başkanlıklarınca belirlenecek uzman elemanlarda bulundurulabilecektir. Denetim sonunda tanzim edilen raporların bir sureti başkanlığa sunulur.

Madde 32 - Kursu katılanların her türlü yol, konaklama, eğitim ve benzeri giderleri kendilerince karşılanır.

Madde 33 - Kurslar ihtiyaç halinde Bakanlık Hizmetiçi Eğitim Dairesi Başkanlığı ile işbirliği yapılarak da düzenlenebilir.

Madde 34 -(Değişik: 13.3.1995/2426 T.D) Kurs sonunda yapılan sınavlarda başarılı olamayanlar için müstakil sınav düzenlenemez. Bu durumlarda olan kursiyerler daha sonra açılacak kursların dönem sonu sınavlarına katılabilirler.

Madde 35 - (Değişik: 13.3.1995/2426 T.D) Kurslarda öğretim elemanı olarak görev yapmış olanlara talepleri halinde, görev yaptıkları il valiliğince öğreticilik-

çalıştırıcılık sertifikası verilir. Verilen bu sertifika "Türk Halk Oyunları Yöre Oyunları Öğreticisi Yetiştirme Kursu" sertifikası ile aynı niteliğe sahiptir. Bu tür sertifika almak için başvuruda bulunan öğretim elemanının öğreticiliğini-çalıştırıcılığını veya oyunculuğunu ayrıca belgelendirmesi gereklidir.

Madde 36 - (Değişik: 13.3.1995/2426 T.D) Birden çok yöre oyunları öğreticisi kursu düzenleyen merkezlerde; programdaki teorik ve uygulamalı dersler paralel yürütüleceği gibi bölgenin, merkezin, kursiyerlerin özellikleri dikkate alınmak kaydıyla teorik ve uygulamalı Ortak Dersler önce, tamamen uygulamalı olan yöre oyunları dersi daha sonra ayrı olarak işlenebilir. Bu şekildeki uygulamada ortak dersleri başarı ile tamamlayanlara geçici bir belge verilmek suretiyle çalıştırıcılık görevlerini yürütmeleri sağlanır.

Madde 37 - (Değişik: 13.3.1995/2426 T.D) Ülke düzeyindeki faaliyetlerin etkin ve verimli bir şekilde yürütölmesi, uygulamada karşılaşılan güçlüklerin giderilmesi, alanla ilgili kurum-kuruluşlar arasında koordinasyon sağlanması amacıyla Genel Müdürlük bünyesinde bir Danışma Kurulu oluşturulur. Genel Müdürün başkanlığındaki kurul; Üniversite, Kültür Bakanlığı, TRT ve belirlenecek diğer alan uzmanlarından oluşturulur. Kurulda görev yapacaklar, Genel Müdür tarafından belirlenir ve üç yıllık süreler halinde görev yaparlar. Yıllık olağan toplantıların birincisi Kasım ayının ilk haftası içerisinde, ikincisi, Nisan ayının ikinci, haftası içerisinde yapılır. Alınan kararlar Bakanlık Onayı ile uygulamaya konulur. Toplantılarda, bakanlık eğitim dairelerinden birer temsilci de bulundurulur. İlgili genel müdür yardımcısı ve daire başkanı kurulun tabii üyesidirler. Sekreteryâ, kurslar şubesi müdürlüğüne yürütölür.

Genel Müdürün veya en az iki üyenin talebi ile olağanüstü toplantılarda düzenlenebilir.

Geçici Madde 1 - Bu Yönergenin yayımı tarihinden önce İstanbul Valiliğince düzenlenen Halk Oyunları Eğitmeni Yetiştirme Kursunu başarıyla tamamlayanların kurs bitirme belgeleri 3 ay içerisinde "Türk Oyunları Yöre Oyunları Öğreticisi Yetiştirme Kursu Sertifikası" ile değiştirilir.

Kursa devam edip başarılı olamayanlar için yönergenin 17 ve 34 üncü maddelerindeki hükümler doğrultusunda işlem yapılır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Yürürlük ve Yürütme

Yürürlük

Madde 38 - Bu Yönerge Bakanlık Makamının Onayından sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 39 - Bu Yönerge hükümlerini Millî Eğitim Bakanı yürütür.

Ek- A2

TALİM VE TERBİYE KURULU BAŞKANLIĞI

Karar Sayısı: 192

Karar Tarihi: 14.07.2005

Konu: İlköğretim Okulu Haftalık Ders Tablosu

İlköğretim Genel Müdürlüğünün 14/06/2005 tarih ve 6097 sayılı yazısı üzerine Kurulumuzda görüşülen "İlköğretim Okulu Haftalık Ders Tablosu"nun ekli örneğine göre kabulü,

Tablonun 1, 2, 3, 4 ve 5. sınıflarına ait bölümünün 2005–2006 Öğretim Yılında; 6, 7 ve 8. sınıflara ait bölümünün ise 2006–2007 Öğretim Yılından itibaren 6. sınıftan başlamak üzere kademeli olarak uygulanması,

Kurulumuzun 04.09.2001 tarih ve 339 sayılı kararı ile kabul edilen "İlköğretim Okulu Haftalık Ders Tablosu"nun;

1) 1, 2, 3, 4 ve 5. sınıflara ait bölümünün 2005–2006 Öğretim Yılında yürürlükten kaldırılması, ancak; İş Eğitimi Dersinin 2005–2006 Öğretim Yılına mahsus olmak üzere 4 ve 5. sınıflarda haftada üçer saat olarak uygulanmasına devam edilmesi,

2) 2006–2007 Öğretim Yılından itibaren 6, 7 ve 8. sınıflarda Teknoloji ve Tasarım Dersinin, İş Eğitimi Dersine karşılık olarak bu dersin öğretmenleri tarafından okutulması,

3) 6, 7 ve 8. sınıflara ait bölümünün ise 2006–2007 Öğretim Yılından itibaren 6. sınıftan başlamak üzere kademeli olarak uygulamadan kaldırılması kararlaştırıldı.

Doç.Dr. Hüseyin ÇELİK
Millî Eğitim Bakanı

Prof. Dr. Ziya SELÇUK
Kurul Başkanı

Nazım İrfan TANRIKULU

Üye

Doç. Dr. Emin KARİP

Üye

Necati CANBEK

Üye

Mehmet Latif ÇİÇEK

Üye

Dr. Muammer YILDIZ

Üye

Dr. Veli KILIÇ

Üye

Ahmet Ergun BEDÜK

Üye

Zübeyir YILMAZ

Üye

Sevinç ATABAY

Üye

Halil AŞICI

Üye

Ömer ÖZCAN

Üye

Celal KURU

Üye

İbrahim BÜKEL

Üye

Hüseyin Alp BOYDAK

Üye

Merdan TUFAN

Üye

Tablo A2 İLKÖĞRETİM OKULLARI HAFTALIK DERS ÇİZELGESİ
(Talim ve Terbiye Kurulunun 14.07.2005 tarih ve 192 sayılı Kararıyla kabul edilmiştir.)

DERSLER		SINIFLAR							
		1	2	3	4	5	6	7	8
ZORUNLU DERSLER	Türkçe	12	12	12	6	6	5	5	5
	Matematik	4	4	4	4	4	4	4	4
	Hayat Bilgisi	5	5	5					
	Fen ve Teknoloji				4	4	4	4	4
	Sosyal Bilgiler				3	3	3	3	
	T.C.İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük								3
	Yabancı Dil				2	2	4	4	4
	Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi				2	2	2	2	2
	Görsel Sanatlar	2	2	2	1	1	1	1	1
	Müzik	2	2	2	1	1	1	1	1
	Beden Eğitimi	2	2	2	1	1	1	1	1
	Teknoloji ve Tasarım						2	2	2
	Trafik ve İlk Yardım				1	1			
	Rehberlik/Sosyal Etkinlikler	1	1	1	1	1	1	1	1
	ZORUNLU DERS SAATİ TOPLAMI	28	28	28	26	26	28	28	28
SEÇMELİ DERSLER	Yabancı Dil				2	2	2	2	2
	Sanat Etkinlikleri (Drama, Tiyatro, Halk Oyunları, Enstrüman, Resim, Fotoğrafçılık, Heykel vb.)	1	1	1	2	2	2	2	2
	Spor Etkinlikleri (Güreş, Futbol, Basketbol, Voleybol, Masa Tenisi vb.)	1	1	1	2	2	2	2	2
	Bilgisayar	1	1	1	1	1	1	1	1
	Satranç	1	1	1	1	1	1	1	1
	Düşünme Eğitimi						1	1	1
	Halk Kültürü						1	1	1
	Tarım/Hayvancılık Uygulamaları						1	1	1
	Takviye ve Etüt Çalışmaları	1	1	1					
	SEÇMELİ DERS SAATİ TOPLAMI	2	2	2	4	4	2	2	2
GENEL TOPLAM		30	30	30	30	30	30	30	30

AÇIKLAMALAR:

1) Sınıf ve şube sorumluluğu verilen öğretmenlere bu sınıf ve şubedeki öğrencilerin sağlık, sosyal ve kişilik hizmetleri ile diğer iş ve işlemlerine yönelik yapmış sayılacakları ek ders görevi ve bu görevlerine karşılık ödenecek ek ders ücreti, mevzuatında belirtildiği şekilde yürütülür.

2) Okutulacak seçmeli dersler, öğretim yılı başında okulun ve çevrenin şartları, öğrencilerin ilgi, istek ve ihtiyaçları ile velilerin görüşleri de dikkate alınarak "Seçmeli Dersler" bölümünden öğretmenler kurulunca belirlenir.

3) Seçmeli derslere ait programların birbirine dayalı ve birbirini tamamlayıcı özellik taşıması nedeniyle sıralı olarak okutulması önerilir. (Örneğin; 7. sınıfta Halk Kültürü dersinin seçilebilmesi için, bu dersin 6. sınıfta okutulmuş olması gerekir). Ancak; Bilgisayar, Satranç, Sanat Etkinlikleri, Spor Etkinlikleri, Tarım/ Hayvancılık Uygulamaları dersleri uygulamaya dönük olması nedeniyle her yıl ardışık olarak seçilmesi şart değildir.

4) Okullar, öğrencilerin ihtiyaçlarını dikkate alarak seçmeli ders çeşidini Bakanlık onayı ile artırılabirler. Bu durumda, talep sahiplerince hazırlanacak programın/programların Bakanlıkça onaylanması gerekir.

5) Görsel Sanatlar ve Müzik derslerinin saatleri 4. sınıftan itibaren zümre öğretmenleri kararı ile birleştirilerek dönemler hâlinde ikişer saat olarak da okutulabilir. Bu durumda öğretim yılının bir döneminde iki saat Görsel Sanatlar dersi; diğer döneminde de iki saat Müzik dersi okutulur. Bu gibi durumlarda bu derslerden alınan bir dönem notu, yıl sonu notu olarak değerlendirilir.

6) Seçmeli derslerden Sanat Etkinlikleri ve Spor Etkinlikleri dersleri için verilen süre, bu derslerden 4-8. sınıflarda (5 yıl boyunca) alınabilecek en fazla ders saatini ifade eder. Okulun öğretmen durumu, fiziki ve teknik imkânları ile öğrencilerin tercihleri vb. durumlar dikkate alınarak bu dersler için ikişer saatlik seçim yerine birer saatlik seçim de yapılabilir.

7) Sanat Etkinlikleri ve Spor Etkinlikleri seçmeli ders saatlerinde, hangi sanat ve/veya spor alanının/alanlarının öğretimini yapılacağına, öğrencilerin tercihleri, bölgesel şartlar, okulun öğretmen durumu, okulun fiziki ve teknik imkânları dikkate alınarak okul yönetimince karar verilir.

8) Sanat Etkinlikleri ve Spor Etkinlikleri derslerinde, okulun öğretmen durumuna göre öğrenci, herhangi bir etkinliği (Drama, Tiyatro, Halk Oyunları, Enstrüman, Resim, Fotoğrafçılık, Heykel; Güreş, Futbol, Basketbol vb.) ikişer saat seçebileceği gibi, birer saatlik farklı etkinlikler de seçebilir (Örnek; Sanat Etkinlikleri dersinden öğrenci iki saat Drama dersi seçebileceği gibi; bir saat Drama, bir saat da Güreş gibi bir etkinlik seçilebilir.).

9) Okulun öğretmen durumuna göre Sanat Etkinlikleri, Spor Etkinlikleri derslerinde uygulanacak etkinlikler, yıllık olarak seçilebileceği gibi, dönem olarak da seçilebilir.

10) Seçmeli dersler ile Rehberlik/Sosyal Etkinlikler notla değerlendirilmez. Ancak öğrencinin hangi seçmeli dersi aldığı karne ve diğer resmi kayıtlarda belirtilir.

11) Rehberlik/Sosyal Etkinlikler için ayrılan ders saati, dönüşümlü bir şekilde bir hafta Rehberlik, diğer hafta Sosyal Etkinlikler için kullanılır. Sosyal Etkinlik Çalışmaları kapsamında, "Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim ve Orta Öğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği"nde belirtilen esaslar dikkate alınarak, tamamlanması zorunlu belirli sayıdaki etkinlikler yapılır. Bu çalışmalar proje faaliyetleri şeklinde de planlanıp uygulanabilir.

12) Takviye ve Etüt Çalışmaları için süre ayrılıp ayrılmayacağına, ayrılacaksa hangi ders/dersler için kullanılacağına şube öğretmenleri karar verir. Öğretmen isterse, verilen süreyi öğretim yılının farklı zamanlarında/dönemlerinde farklı dersler için de kullanabilir.

13) Yeni Trafik ve İlk Yardım Dersinin Öğretim Programı hazırlanıncaya kadar, ilgili sınıfların zümre öğretmenlerince, Trafik ve İlk Yardım 6. sınıf programından belirlenecek konular 4. sınıfta; 8. sınıf programından belirlenecek konular da 5. sınıfta, öğrencilerin düzeyi dikkate alınarak okutulur.

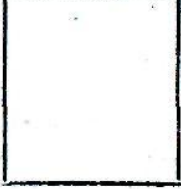
14) Gerekli görmesi hâlinde öğretmen; 1–5. sınıflarda okulun haftalık ders dağıtım Tablosinde, farklı günlerde görülen dersleri ikişer saat olarak bir günde birleştirilerek blok ders uygulaması yapabilir. (Örnek; Pazartesi ve Salı günlerindeki birer saatlik Hayat Bilgisi dersi birleştirilerek, bu günlerden birinde işlenebilir.)

15) Kurulca belirlenen "Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumlarına Öğretmen Olarak Atanacakların Atamalarına Esas Olan Alanlar ile Mezun Oldukları Yüksek Öğretim Programları ve Aylık Karşılığı Okutacakları Derslere İlişkin Esaslar" eki Tablode yer almayan seçmeli dersler; "Millî Eğitim Bakanlığı Kurumlarında Sözleşmeli veya Ek Ders İle Görevlendirilecek Uzman ve Usta Öğreticiler Hakkında Yönetmelik" hükümleri doğrultusunda, uzman veya usta öğreticiler tarafından okutulabilir.

16) Tablonin 6, 7 ve 8. sınıflara ait olan kısmı 2006–2007 Öğretim Yılından itibaren 6. sınıftan başlamak üzere kademeli olarak uygulanacaktır.

17) Zorunlu dersler arasında yer alan "Görsel Sanatlar" dersinde, "Resim-İş" dersi programı uygulanacaktır.

Geçici madde-1) 2005–2006 Öğretim Yılına mahsus olmak üzere 4 ve 5. sınıflarda "İş Eğitimi Dersi" seçmeli ders saatleri içinde, haftada üçer saat zorunlu ders olarak okutulacaktır.

T. C. MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü TÜRK HALK OYUNLARI YÖRE OYUNLARI ÖĞRETİCİSİ YETİŞTİRME KURSU SERTİFİKASI				
Adı ve Soyadı	:		Belge No	:
Baba Adı	:		Belge Tarihi	:
Doğum Yeri ve Yılı	:		Oyun Yöresi Adı	:
Nüfus Cüzdanı No	:			
En Son Bitirdiği Okul :				
Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü'nce merkezinde tarihleri arasında düzenlenen saat sürelî Türk Halk Oyunları Yöre Oyunları Öğreticisi Yetiştirme Kursunu başarı ile tamamlayan bu belgeyi almaya hak kazanmıştır.				
..... Merkezi Müdürü		Millî Eğitim Müdürü		

Ek.A4

TÜRK MUSİKİSİ DEVLET KONSERVATUARLARI TÜRK HALK OYUNLARI BÖLÜMLERİ MEZUNLAR DERNEĞİ

Sayı- 2009/07

01/04/2009

Konu-Halk Eğitimi Merkezi Halk Oyunları Kadroları

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

Konservatuvarların Türk Halk Oyunları Bölümleri mezunları 1996 tarihinden itibaren Halk Eğitim Merkezleri'nde kadrolu Türk Halk Oyunları öğretmeni olarak istihdam edilmiştir. Türkiye'nin çeşitli yerlerinde görevlerini sürdürmekte olan 121 Türk Halk Oyunları öğretmeni Milli Eğitim Bakanlığı'nın 119 sayılı Talim Terbiye Kurulu Kararı'nın 14. Maddesine dayanarak (Dersi kaldırılan ya da istihdam alanı daralan öğretmenler, ek Tabloda aylık karşılığı okutacakları dersler bölümünde belirtilen derslerin öğretmenliğine isteklerine bakılmaksızın atanabilirler.) müzik öğretmenliği kadrolarına geçirilmektedir. Mezunlarımız pedagojik formasyon derslerini alarak Türk Halk Oyunları bölümleri ana sanat dallarından mezun olmuşlar ve Halk Oyunları öğretmenliği görevlerini sürdürmek istemektedirler. Halk Oyunları alanında öğretmenlik mesleğinin resmi bir kurumda tanınması demek olan bu kadroların kaldırılma gerekçeleri gerçeği yansıtmamaktadır. İstihdam daralması gerekçe olarak gösteriliyorsa, Halk Eğitimi Merkezleri'nde devam etmekte olan "Usta Öğreticisi Yetiştirme Kursları" neden hala açılmaktadır.

Halk Eğitimi Merkezleri, misyon gereği her yaşta ve her yerde eğitimi esas alan ve önem veren, bulunduğu il ve ilçe bazında, gerek kendi merkez binasında

gerek eğitim odalarında, gerek örgün eğitim kurumlarında gerekse sivil toplum örgütleri ve diğer kurumlarla yaptıkları iş birlikleri ve protokoller vasıtası ile il ve ilçenin her yerine eğitim götüren kurumlardır. Bunları kadrolu öğretmenleri ve usta öğreticileri vasıtasıyla yapar.

Türk Halk Oyunları kurslarının kaldırılması ve istihdam alanımızın daralması söz konusu olmayıp, aksine her geçen gün kurs ve kursiyer sayımız artmaktadır. Kaldı ki ek Tabloda aylık karşılığı okutacakları dersler bölümünde Müzik bulunmayıp; Halk Eğitim Merkezlerinin Halk Oyunları Ders ve Uygulamaları (218 sayılı TTKK) denmektedir.

Türk Halk Oyunları Öğretmenleri Talim Terbiye Kurulunun 12.08.1998 tarih ve 173 sayılı Kararı ile değişik 21/06/1996 tarih ve 218 sayılı Kararı ile atanmışlardır. TTK nın 119 sayılı kararı 1.geçici maddesine göre alan öğretmenliğimizin devam etmesi gerekir.

Ayrıca 98/10548 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının "Diğer tazminatlar" başlıklı III sayılı cetvelin "A. Eğitim Öğretim Tazminatı" başlığında, dereceler itibariyle öğretmenlerin alabilecekleri tazminatlar belirtilmiş ve bu başlık altında "II-Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ek V Sayılı Cetvelde sayılan mesleki ve teknik öğretim okul ve kurumlarına, atölye, laboratuvar veya meslek dersleri öğretmeni olarak Eğitim-Öğretim Hizmetleri Sınıfına dâhil Öğretmen unvanlı kadrolara atananlara, atandıkları branşa göre aşağıdaki oranlarda ilave Eğitim Öğretim Tazminatı ayrıca ödenir." hükmü gereğince aşağıdaki e) maddesine göre almış olduğumuz %6 kurs öğretmenliği ek eğitim-öğretim tazminatımız da maddi olarak mağduriyetimiz olacaktır.

e) Muhasebe grubu, ekonomi grubu, daktilo-muhasebe, kooperatif, turizm ve otelcilik grubu, sekreterlik grubu, işletme-muhasebe, işletme bilgisi, ticaret grubu, gazetecilik, kurs öğretmenliği, çocuk gelişimi ve eğitimi, çocuk gelişimi ve bakımı, uygulama anaokulu öğretmenliği (uygulama sınıfı verilebilenler);

- En az 4 yıl yükseköğrenim görenler.....: 6

- En az 2 yıl yükseköğrenim görenler.....: 4

Dersi kaldırılan veya istihdam alanı daralan öğretmenler

Madde 14- Dersi kaldırılan ya da istihdam alanı daralan öğretmenler, ek Tabloda aylık karşılığı okutacakları dersler bölümünde belirtilen derslerin öğretmenliğine isteklerine bakılmaksızın atanabilirler.

Halk oyunları dersi Halk Eğitim Merkezlerinde halen devam eden Halk Oyunları kurslarında ders ve uygulama olarak devam etmektedir.

İlk Öğretim okullarında Sanat Etkinlikleri dersinde seçmeli olarak Halk Oyunları dersi verilmektedir.

Orta Öğretim okullarında Sosyal Etkinlik dersinde folklor kulüp çalışmalarında Halk Oyunları dersi verilmektedir.

Talim Terbiye Kurulunun 119 sayılı Kararında Beden Eğitimi Öğretmenlerinin aylık karşılığı okutacağı dersler arasında da yer almaktadır.

Dolayısıyla Halk Oyunları dersinin kaldırılması söz konusu değildir.

İstihdam alanı daralması da söz konusu olmayıp, 2000 yılından sonra Halk Oyunları Öğretmeni ataması yapılmadığı için, mevcut öğretmenler ihtiyacı karşılayamamaktadır.

Sadece yurtiçinde değil yurtdışında da Halk Oyunları Öğretmenine ihtiyaç vardır. Bakanlıklar arası Ortak Kültür Komisyonunun 19 Eylül 2008 tarih ve 66 sayılı kararı gereğince MEB Dış İlişkiler Genel Müdürlüğünün 15 almanca bilen, 8 Fransızca bilen, toplam 23 Halk Oyunları Öğretmenini yurtdışında görevlendireceğini Ekim 2008 deki kılavuzunda duyurmuştur.

Ayrıca Halk Oyunları Öğretmenleri mezun oldukları Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı Türk Halk Oyunları Bölümünde aldıkları eğitime istinaden; Müzik, Halk Kültürü, Halk Bilimi, Sanat Etkinlikleri, Ritim Eğitimi ve Dans dersleri de aylık karşılığı okutacağı dersler arasında yer almalıdır.

Mevcut durumda aylık karşılığı okutacağı dersler kapsamında bu derslerin (Müzik, Halk Kültürü, Halk Bilimi, Sanat Etkinlikleri, Ritim Eğitimi ve Dans) hiçbirini bulunmamaktadır. Dolayısıyla ek Tabloda aylık karşılığı okutacakları dersler bölümünde belirtilen derslerin öğretmenliğine isteklerine bakılmaksızın atanabilmeleri söz konusu olamaz.

Halk Oyunları Öğretmenleri 2000 yılına kadar Talim ve Terbiye Kurulu'nun 12.08.1998 tarih ve 173 sayılı Kararı ile değişik 21.06.1996 tarih ve 218 sayılı Kararı ile atanmışlardır. Söz konusu kararda aylık karşılığı okutacağı dersler bölümünde '**Halk Eğitim Merkezlerinin Halk Oyunları Ders ve Uygulamaları**' denmektedir. Daha sonraki Talim Terbiye Kurulu Kararlarında Halk Oyunları Öğretmenlerinin aylık karşılığı okutacağı derslerde herhangi bir değişiklik olmamıştır.

Tablo A4

98.1	-Tesisat	Fakültelerin;	Bölümün Teorik ve Uygulamalı
98.2	-Sihhi Tesisat	Tesisat Öğretmenliği	Meslek Dersleri
98.3	-Kaloriferçilik		Teknik Resim (Bütün Bölümlerin)
98.4	-Isıtma- Havalandırma		
98.5	-Soğutma- Havalandırma		
99.1	-Tesviye	Fakültelerin;	Bölümün Teorik ve Uygulamalı
99.2	- Tesviyecilik (Talaşlı Üretim)	1. Tesviye (Talaşlı Üretim) Öğretmenliği	Meslek Dersleri
99.3	-Tornacılık	2. Kalıp Öğretmenliği	Teknik Resim (Bütün Bölümlerin)
99.4	-Firezecilik		
99.5	-Vargel Planyacılık		
99.6	-Taşlama ve Alet Dölme		
99.7	-Kılıpçılık		
99.8	-Mermercilik ve Süsleme Taşçılığı		
100	-Trikotaj	Fakültelerin;	Bölümün Teorik ve Uygulamalı
		-Trikotaj Öğretmenliği	Meslek Dersleri
101.1	-Turizm	Fakültelerin	Bölümün Teorik ve Uygulamalı
101.2	-Otelcilik	Turizm Eğitimi Öğretmenliği	Meslek Dersleri
	1. Resepsiyon,	1. Seyahat İşletmeleri Eğitimi Ana Bilim Dalı	- Ekonomi Grubu Dersleri
	2. Servis	2. Konaklama İşletmeciliği Eğitimi Ana Bilim Dalı	- Turizm ve Otelcilik Grubu Dersleri (Bütün Bölümlerin)
101.3	-Turizm İşletmeciliği		- İşletme Bilgisi (Bütün Bölümler)
101.4	-Pazarlama		
102	Türk Halk Oyunları	Fakültelerin;	Halk Eğitim Merkezlerinin Halk
		Türk Halk Oyunları Bölümü	Oyunları Ders ve Uygulamaları

Kadrolu görev yapan Türk Halk Oyunları Öğretmenleri'nin istekleri dışında yapılan bu atamaların durdurulması, kendi branşları olan Halk Oyunları Öğretmenliği'ne norm kadroların verilmesi, yeni kadrolar açılarak mezun olan ve olacakların Halk Eğitimi Merkezleri'ne atanarak kadroların genişletilmesi, eğitimleri ilköğretimden başlayan usta öğreticilerin çalışmalarının koordinasyonunu

sağlanması, bu alanda milli kültürümüz olan Halk Oyunlarımızın geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasında mezun arkadaşların il ve ilçelerde görev almasının sağlanması için gereğinin yapılmasını arz ederim.

Saygılarımla

DAGITIM:

- CUMURBAŞKANLIĞI
- BAŞBAKANLIK
- MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
- T.B.M.M. MİLLİ EĞİTİM KOMİSYONU
- MİLLİ EĞİTİM PERSONEL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Cihan HACİFAZLIOĞLU

Genel Başkan

Ek.A5

ANKET

Sayın Katılımcı,

Bu anket “İstanbul ilinde milli eğitime bağlı olan okullarda çalışan halk oyunları usta öğreticilerinin yeterliliklerinin incelenmesini ortaya koymak amacıyla hazırlanmıştır. Sizden istenen, aşağıdaki soruları samimi bir şekilde cevaplamanızdır. Sorularla ilgili parantezlerden size uygun olan cevabı(x) işareti koyarak belirtiniz. Lütfen cevapsız soru bırakmayınız. İlginize teşekkür ederim.

Adı- Soyadı

.....

Doğum Yeri : Doğum Yılı:

...../...../.....

☐☐☐

Eğitim Durumu: İlkokul

Orta Okul

Lise

Üniversite

Lisans Üstü

En Son Mezun Olduğu Okul Adı,Bölümü ve Bulunduğu

İl:.....

.....

.....

.....

Çalıştığı Okul :

Adı

.....

...

İli :

.....

...

İlçesi:

.....

Meslekte Çalışma Yılı:

.....

A. MÜZİKSEL ALAN ÖLÇÜMÜ

a. Deşifre Yapabilme,

Ezgi 1

Ezgi 2

Ezgi 3

b. Melodiyi Tanıyabilme,

Ezgi 1

Ezgi 2

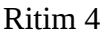
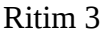
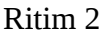
Ezgi 3

B. RİTİMSEL ALAN ÖLÇÜMÜ

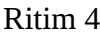
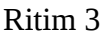
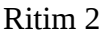
a. Ritmik Deşifre Yapabilme,

Ritim 1

Ritim 1

- b. Adımları Birim zamanlara Ayırarak Gösterebilme,
- c. Kollar ve Adım Koordinasyonunun Sağlanabilmesini Gösterebilme

E. FOLKLOR(HALKBİLİM) BİLGİSİ ÖLÇÜM

- a. Alt Dallar Bilgisi
- b. Araştırma Metotları Bilgisi

F. SAHNE BİLGİSİ

- a. Genel Sahne Bilgisi
- b. Örnek Bir Oyunun Sahnelemesini Yapabilmesi

G. FORMASYON BİLGİSİ

Öğretmenlik Formasyon derslerinin alıp almadığı.

MEB’de “Halk Oyunları Öğretmenlerinin”, “Müzik Öğretmenliği’ne” Geçirilme Çalışmaları -1-

<http://www.musikidergisi.net/?p=1154>Toplam Okunma: 427 | En Son Okunma: 19.01.2010

- 07.27

Konservatuar halk oyunları bölümlerinde yetişen öğrencilerin amacı ve hedefi “**halk oyunları eğitmenliği**” dir. Diplomalarında; bölümü, alanı ve sanat dalı “halkoyunları” diye yazmaktadır. **Bu branşın kaldırılması ile halk oyunları bölümleri de amaçsız duruma düşecektir...** Halk Oyunları Bölümlerinde “eğitim” buna göre yapılandırılmıştır. Burada alınan solfej dersleri ile derslerle “müzik öğretmeni” yapılabilmesi, diğer bölümlerdeki eğitimi de baltalayacaktır...

MEB’de “Halk Oyunları Öğretmenlerinin”, “Müzik öğretmeni’ne” Geçirilme Çalışmaları - 1...(Gerekçesi var mı?) Y.Doç .Dr. Gökten Ay

“Başarılı olmak için terlemek yetmez, neyi niye yaptığını da bileceksin.” B.C. Forbes

İlgi: MEB’nın Temmuz 2009 da çıkan 80 sayılı kararı üzerine

DURUM TESBİTİ

Halk oyunları, bir çok değeri (giysi, ritim, müzik, makyaj, hareket, dikkat, düzen, sahne, sosyalleşme v.b.) içinde barındıran; ırk, dil, din, mezhep ayrımı yapmadan, her yaştaki insanın katıldığı, milli kültürümüzün en yaygın ve en önemli sanat dallarından birisidir.Ülkemizde, ana okullarından üniversitelere kadar, en yaygın olarak yapılan sanatsal faaliyet “halk oyunları” dır.Ülkemizin, yurt dışında sürekli temsil edildiği ve ödüllendirildiği tek dal “halk oyunları” dır.

Halk oyunları, ülke çapında örgütlenerek Türkiye Halk Oyunları Federasyonu’nu oluşturmuş ve bugün “en çok üyesi ve hakemi olan” federasyon olmuştur.

Halk oyunları, kişilerin yeteneklerini artırmada, ortaya çıkarmada en önemli faktördür.

Halk oyunları ile, kişilerin; estetik, ritim, müzik ve hareket yetenekleri artırılmaktadır.

Halk oyunları ile dil, din, cins farkı gözetmeden, kişilerin sosyalleşmesi sağlanmaktadır. Yapılan araştırmalarda halk oyunları çalışmalarına katılan öğrencilerin sınıflarındaki başarılarının arttığı gözlenmiştir.

Halk oyunları sadece yaygın eğitimde değil, örgün eğitimde de önemli bir yer kaplamaktadır. Halk oyunları; Üniversiteler Konservatuarları* bünyesinde açılan “halk oyunları bölümleri” ile akademik eğitimden yetişen öğretmenlerle yürütülmektedir.

Konservatuar halk oyunları bölümlerinde yetişen öğrencilerin amacı ve hedefi “halk oyunları eğitmenliği” dir. Diplomalarında; bölümü, alanı ve sanat dalı “halkoyunları” diye yazmaktadır. Bu branşın kaldırılması ile halk oyunları bölümleri de amaçsız duruma düşecektir. Halk oyunları bölümleri kurulmadan önce, Spor akademilerinde, beden eğitimine en yakın alan olduğu için programlarda halk oyunları adı altında ders verilmekte ve mezunların halk oyunları alanında da öğretmenlik yapabilecekleri belirtilmekteydi. Ancak 1985 yılında ilk kurulan İTÜ TMDK Halk Oyunları Bölümünün 1990 yılında mezun vermesi ve yeni bölümler açılması ile “halk oyunları” gerçek sahiplerine teslim edilmiştir. 1996 yılından itibaren, atamalar da MEB tarafından bu amaçla yapılmıştır. Bu nedenle beden eğitimi altında, halk oyunları verilmesi doğru değildir.

Halk Oyunları Bölümlerinde “eğitim” buna göre yapılandırılmıştır. Burada alınan solfej dersleri ile derslerle “müzik öğretmenliği” yapılabilmesi diğer bölümlerdeki eğitimi de baltalayacaktır.(YÖK eğitim planına da terstir) Aynı kredideki dersler mesela çalgı yapım bölümlerinde de vardır, ancak müzik öğretmeni olarak atama yapılmamaktadır. Çünkü her bölüm; kendi alanında, ihtiyacı olan insan gücünü, arzu edilen programlarla/derslerle yetiştirmek için planlanmaktadır.

Ayrıca, çok yoğun çalışmalar içinde olan ve üreten HEM’ de görevli halk oyunları öğretmenlerinin, müzik öğretmenliğine geçirilmek istenmesindeki

sebeup/amaç bir türlü anlaşılamamıştır. (Ne Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü'nün, ne THOF'un ne THO Mezunlar Derneklerinin bu yönde bir isteği/yazısı olmadığı belirtilmektedir.)Yine Halk Eğitimi Merkezlerindeki “müzik öğretmenliği norm kadrolarının” neden açılmadığı da merak konusudur.

İSTEK

Örgün eğitime kaydırılan, HEM deki halk oyunları öğretmenlerinin, müzik öğretmeni olarak değil de, ana branşları olan “halk oyunları öğretmeni” olarak atanması daha doğru olacaktır.

Bunun içinde Bakanlığımız TTK'n un, örgün eğitimde atanacak dallar bölümüne “Halk oyunları Öğretmenliği”ni eklemesi gündeme gelecektir. Böylece, Konservatuarlar “Halk oyunları bölümleri” mezunlarının istihdamı sağlanacak, usta öğreticilerle yürütülmeye çalışılan okullara akademik eğitim almış mezunlar gelecek, bu eğitimciler eğer açık varsa müzik derslerine de girecek, böylece öğretmenlerin alanlarında, verimli çalışmaları sağlanmış olacaktır. Kararda halk oyunlarının beden eğitimi başlığı altına verilmesi, tekrar geriye dönüşü ifade etmekte, gelişmeye/bilimselliğe/akademik yapılanmaya zarar vermektedir.

Bu durum acilen değiştirilmeli, “halk oyunları” dal olarak bağımsız olarak örgün eğitimde yerini alabilmeli, verilecek dersler bölümlerine (karşılıklı olarak) “halk oyunlarına beden eğitimi, beden eğitimine halk oyunları” yazılarak sorun çözüme bağlanmalıdır.

Yrd. Doç. Dr. Gökten Ay

ÖZGEÇMİŞ

Nizamettin GÜLER, 01.02.1966 yılında Ordu ili Perşembe ilçesinde doğdu. İlkokulu, Orta Okulu ve Liseyi Perşembe’de tamamladı.

1988 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi, Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı, Türk Halk Oyunları Bölümüne girdi ve 1993 yılında mezun oldu.

Mezun olduğu yıl aynı okulun yüksek lisans programını kazanarak öğrenimine devam etti.

1996 yılında Ankara-Akyurt ilçesine öğretmen olarak atandı. O yıl başlayan eğitimcilik hayatı halen İstanbul ili Pendik İlçe Halk Eğitim Merkezinde Halk Oyunları Öğretmeni olarak devam etmektedir.

Almış Olduğu Ödüller:

1. Türkiye Birinciliği (Bodrum Yöresi)
2. Türkiye İkinciliği (2 adet) (Ordu ve Bodrum)